

SET DE INSTRUMENTE PENTRU OFIȚERII DE POLIȚIE

STANDARDELE CONSILIULUI EUROPEI
PRIVIND INFRAȚIUNILE MOTIVATE
RASIAL ȘI NEDISCRIMINAREA, CU ACCENT
PE PROBLEMA ROMILOR ȘI A NOMAZILOR

Opiniile exprimate în acest set de instrumente sunt sub responsabilitatea autorilor și nu reflectă neapărat politica oficială a Consiliului Europei.

Toate părțile interesate în reproducerea sau traducerea Integrală sau parțială a documentului vor trebui să aibă autorizația prealabilă a Echipei pe problemele de romi și nomazi din cadrul Consiliul Europei (roma.team@coe.int).

Echipa pe problemele de romi și nomazi din cadrul Consiliul Europei
F-67075 Strasbourg Cedex
www.coe.int/roma

© Council of Europe, 2019

TABLA DE MATERII

SET DE INSTRUMENTE PENTRU OFIȚERII DE POLIȚIE

INTRODUCERE	4
Mesaj din partea autorilor	4
Cum se utilizează setul de instrumente	6
SECȚIUNEA 1 - SITUAȚIA ROMILOR ÎN EUROPA	8
Romii și nomazii	8
Terminologia privind romii și nomazii	9
Provocări și probleme	10
Romii și nomazii ca grup vulnerabil -Jurisprudență	14
SECȚIUNEA 2 - STANDARDELE CONSILIULUI EUROPEI	16
Instrumentele Consiliului Europei privind poliția	17
Standardele în practică	19
Romii și nomazii și poliția - Jurisprudență	20
SECȚIUNEA 3 - CONVENȚIILE EUROPENE ȘI CURTEA	22
Convenția Europeană și Curtea Drepturilor Omului	23
Încălcărilor Convenției Europene a Drepturilor Omului	25
Încălcărilor Convenției Europene a Drepturilor Omului - Jurisprudență	32
SECȚIUNEA 4 - INFRAȚIUNILE MOTIVATE RASIAL	37
Conceptul de infracțiune motivată rasist și de incident rasist	38
Infrațiuni comise de către membrii unor grupuri extremiste	39
Demonstrații de ură	41
Discursul de instigare la ură	48
SECȚIUNEA 5 - FORMAREA PROFESIONALĂ A OFIȚERILOR DE POLIȚIE	49
Propunere de șablon de formare profesională	50
Studii de caz	54
ANEXE	57

MESAJ DIN PARTEA **AUTORILOR**

Dezideriu Gergely

Theodoros Alexandridis

Herman Renes

Menținerea ordinii în societățile moderne, lupta împotriva infracțiunilor rasiste și respectarea drepturilor omului sunt trei provocări cu care se confruntă poliția în fiecare zi. Toți ofițerii de poliție, de la cel mai mic la cel mai înalt nivel, ar trebui să fie pe deplin informați cu privire la ultimele evoluții ale practicilor și standardelor în domeniul drepturilor omului și să le aplice în munca lor zilnică, sarcină foarte dificilă chiar și pentru profesioniștii din acest domeniu.

Setul de instrumente are scopul de a ajuta poliția să-și îndeplinească aceste sarcini dificile. În acest scop, autorii au examinat nevoile speciale ale poliției începând cu primele faze ale procedurilor.

Acest set de instrumente a fost inspirat din răspunsurile primite din partea a 12 state membre ale Consiliului Europei, prin intermediul ministerelor sau structurilor lor naționale legate de poliție, la un chestionar detaliat transmis prin intermediul Comitetului ad-hoc al Consiliului Europei privind problemele romilor și nomazilor (CAHROM).

Toate cele 12 poliții naționale au subliniat preferința lor puternică pentru un set de instrumente scurt și concis, mai degrabă decât un manual academic. A fost recunoscută imediat nevoia pentru mai multe informații practice și materiale de instruire cu privire la identificarea și investigarea infracțiunilor motivate rasial, precum și la diferitele aspecte ale discriminării, iar în ultima vreme s-au remarcat dificultățile cu care poliția se confruntă la înțelegerea nivelului de marginalizare și de vulnerabilitate a romilor și nomazilor.

Redactat de doi avocati specializati în drepturile omului si în strânsă colaborare cu un ofițer de poliție în serviciu, prezentul set de instrumente are ca scop satisfacerea nevoilor de formare profesională așa cum acestea au fost identificate de către forțele de ordine. Este un set de instrumente în adevăratul sens al termenului: la fel ca un lucrător care-și regăsește lada de unelte, alege unealta care-i trebuie si apoi o aranjeaza la locul ei, tot astfel, acest set de instrumente urmărește să ofere poliției informații accesibile și ușor de înțeles. Deși reprezintă un set de instrumente cu privire la problemele romilor acesta nu este un set de instrumente pentru romi si nomazi – ci mai degrabă, concentrat pe concepte-cheie (cum ar fi vulnerabilitatea, infracțiunile motivate rasial, stereotipurile) care ar putea să privească și alte grupuri defavorizate și vulnerabile din punct de vedere social.

Adresat în primul rând patrulelor de politie si mai ales “primilor la fața locului” – adică celor care vin în contact cu romii si nomazii dar și cu alte grupuri sociale vulnerabile, obiectivul său fundamental fiind acela de a promova aplicarea uniformă a standardelor Consiliului Europei (CoE) privind infracționalitatea motivată rasial în toate statele membre ale Consiliului Europei. În acest scop, setul de instrumente se referă numai la standardele și principiile CoE.

CUM SE UTILIZEAZĂ SETUL DE INSTRUMENTE

Intenția setului de instrumente este aceea de a furniza îndrumări cât se poate de practice, cu un scop dublu: să informeze ofițerii de poliție despre problemele romilor și nomazilor, dintr-o perspectivă diversă și să informeze formatorii de polițiști cu privire la evoluțiile esențiale și la implementarea standardelor cu adevărat relevante în procedurile privind comunitățile rome și nomade. Acesta este motivul pentru care fiecare structură a setului de instrumente se concentrează pe furnizarea, în principal, a trei tipuri de materiale sintetice, ușor de citit, concepute în cea mai mare parte sub formă de întrebări și răspunsuri, care cuprind:

- Informații de bază privind o anumită problemă, care reprezintă informații teoretice;
- Standardele aplicate în practică în conformitate cu organismele internaționale în domeniul drepturilor omului, care reprezintă informațiile practice;
- Jurisprudența relevantă în cauză, care oferă resurse suplimentare pentru o analiză aprofundată.

Conținutul setului de instrumente constituie, în egală măsură, baza pentru un program de formare propus în formă de șablon, cu subiecte sugerate, scopuri și obiective indicând pentru fiecare sesiune de instruire resursele disponibile în structura setului de instrumente. Acest set de instrumente acoperă standardele generale, practica la nivelul CoE, reflectând astfel o perspectivă europeană asupra crimelor motivate rasial, a nediscriminării și a problemelor romilor și nomazilor. Prin urmare, această perspectivă necesită o abordare fuzionară cu standardele și practicile relevante la nivel național.

Ofițerul de poliție sau formatorul de poliție care utilizează acest set de instrumente ar trebui să ia în considerare acest proces de fuziune, în conformitate cu contextul specific al fiecărei țări. Prin urmare, dat fiind că toate cauzele judiciare incluse în setul de instrumente provin de la Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO) și deci sunt relevante pentru toate statele membre ale CoE, legislația națională privind poliția, reglementările și instrucțiunile privind infracțiunile motivate rasial și / sau de discriminare, vor trebui și ele adăugate și luate în considerare.

STRUCTURA SETULUI DE INSTRUMENTE

Setul de instrumente este alcătuit din cinci secțiuni care privesc aspectele esențiale ale abordării drepturilor omului în cadrul procedurilor implicând comunitățile de romi și nomazii, și un set de anexe cu materiale suplimentare relevante pentru tematica infracțiunilor motivate rasial.

Secțiunea 1: Situația romilor și nomazilor în Europa și modalitățile de îmbunătățire a relațiilor dintre acestea și poliție;

Secțiunea 2: Standardele CoE cu privire la poliție, romi și nomazi;

Secțiunea 3: Convenția Europeană a drepturilor omului și problemele de menținerea ordinii legate de romi și nomazi;

Secțiunea 4: Infracțiuni motivate rasial în contextul standardelor CoE;

Secțiunea 5: Instruirea polițiștilor

Această publicație se bazează pe informații disponibile până în aprilie 2019. Prezentarea cazurilor Curții Europene a Drepturilor Omului reprezintă pur și simplu o selecție pentru scopuri educative și nu este completă.

Fiecare secțiune tratează o serie de subiecte prezentate într-o formă scurtă, concisă și practică, cuprinzând elementele de bază, standardele practice și jurisprudența aplicabilă a CEDO.

Conținutul setului deinstrumente	Secțiunea 1: Situația romilor și a nomazilor în Europa		
	Noțiuni de bază	Standarde în practică	Jurisprudență relevantă a CEDO
Romii și nomazii	<ul style="list-style-type: none"> Care este terminologia CoE privind romii și nomazii? Estimări privind romii și nomazii în Europa Informații generale despre romi și nomazi Cine este vulnerabil din perspectiva CEDO? Grupurile vulnerabile au dreptul la protecție din partea statului? 	<ul style="list-style-type: none"> Provocări concrete și problemele cu care se confruntă romii și nomazii în Europa; Ce înseamnă a fi rom sau nomad în Europa? Care sunt provocările cu care se confruntă, față de poliție? CEDO se referă la aceștia ca grupuri vulnerabile? Poliția are obligații față de aceștia? 	<ul style="list-style-type: none"> Romii, ca grup vulnerabil în diferite cauze înaintea CEDO
	Secțiunea 2: Standardele Consiliului Europei privind poliția, romii și nomazii		
Standardele Consiliului Europei	<ul style="list-style-type: none"> Care sunt principiile și standardele de drepturile omului aplicabile organelor de poliție privind romii și nomazii? 	<ul style="list-style-type: none"> Care sunt organele Consiliului Europei care monitorizează drepturile omului privind poliția, romii și nomazii? Care sunt principiile relevante pentru poliție, stabilite de CEDO? 	<ul style="list-style-type: none"> Poliția, romii, și nomazii în diferite cauze înaintea CEDO
	Secțiunea 3: Convenția Europeană a drepturilor omului, CEDO și activitățile de poliție privind romii și nomazii		
Convenția Europeană a drepturilor omului	<ul style="list-style-type: none"> Ce este Convention? Care este rolul CEDO? Ce poate face și ce nu poate face Curtea? 		<ul style="list-style-type: none"> Încălări ale Convenției europene în cazuri unde petiționarii sunt romi sau nomazi
Poliție și nediscriminare	<ul style="list-style-type: none"> Care sunt instrumentele de drepturile omului relevante pentru poliție? Care sunt formele de discriminare interzise în legislația europeană? 	<ul style="list-style-type: none"> Care sunt standardele Curții relevante pentru poliție, atunci când se confruntă cu probleme de discriminare și anti-țigănist? 	<ul style="list-style-type: none"> Cazuri înaintea CEDO-implicând poliția, discriminarea, petiționari romi sau nomazi
Anti-țigănist, stereotipuri prejudecăți	<ul style="list-style-type: none"> Ce reprezintă anti-țigănistul, stereotipurile și prejudecățile? 	<ul style="list-style-type: none"> Stereotipurile și prejudecățile poliției Exemple de rol pozitiv al poliției în asigurarea protecției împotriva rasismului 	<ul style="list-style-type: none"> Cazuri implicând poliția, stereotipurile și prejudecățile împotriva romilor și nomazilor
	Secțiunea 4: Infracțiunile motivate rasial în contextul standardelor Consiliului Europei		
Infracțiuni motivate rasial	<ul style="list-style-type: none"> Ce înseamnă infracțiune motivată rasial? De ce ar trebui ca poliția să trateze cu prioritate infracțiunile sau incidentele motivate rasial? 	<ul style="list-style-type: none"> Infracțiuni comise de membrii grupurilor extremiste, Manifestații de ură/demonstrații ale grupurilor de extremă dreapta, Atacuri ocazionale împotriva romilor și nomazilor, Victimele prin asociere ale unei infracțiuni motivate rasial, Motive mixte în spatele unei infracțiuni motivate rasial, Discursul de ură: formă particulară a infracțiunii motivate rasial. 	<ul style="list-style-type: none"> Studiu de caz privind diverse forme de infracțiuni motivate rasial
	Secțiunea 5: Formarea polițiștilor		
Program de formare	<ul style="list-style-type: none"> Template proposal training curriculum 	<ul style="list-style-type: none"> Sesiuni de formare și conținutul acestora 	<ul style="list-style-type: none"> Resursele setului de instrumente
Anexe	<ul style="list-style-type: none"> Exemplu de circulară de poliție privind infracțiunile motivate rasial Formă de incident motivat rasial Bunele practici – ghid privind problemele legate de locuințe 		

SECȚIUNEA 1

ROMII ȘI NOMAZII

NOȚIUNI DE BAZĂ

SITUAȚIA ROMILOR ÎN EUROPA ȘI MODALITĂȚI DE ÎMBUNĂTĂȚIRE A RELAȚIILOR DINTRE ROMI, NOMAZI ȘI POLIȚIE

- Terminologia CoE privind grupurile de romi și nomazi în Europa
- Provocări și probleme cu care se confruntă romii și nomazii în Statele membre ale Coe
- Grupuri vulnerabile – Noțiuni de bază
- Romii și nomazii ca grup vulnerabil – standard în practică
- Romii și nomazii ca grup vulnerabil jurisprudența CEDO

TERMINOLOGIA UTILIZATĂ DE COE PRIVIND ROMII ȘI NOMAZII

Termenul de "Romi și nomazi" este utilizat de către CoE pentru a îngloba diversitatea largă a grupurilor vizate de activitatea organizației în acest domeniu, pe de o parte, romi, sinti/manuși, kale, romnișali, boyași/rudari, egipteni din Balcani (egipteni și așkali), grupurile estice (dom, lom și abdal); și, pe de altă parte, grupuri cum ar fi: nomazii, yenii, populații care se identifică sub termenul administrativ de "Voiajori", precum și persoanele care se identifică drept țigani.

TERMINOLOGIE UTILIZATĂ DE CĂTRE USED COE PENTRU ROMI ȘI NOMAZI DE-A LUNGUL TIMPULUI

- "Țigani și alți călători"/"Nomazi" (1975 și 1983);
- "Populații de origine nomadă" (1981);
- "Țigani" (1993);
- "Romi (Țigani)" (1995);
- "Romi" (1997, 2002);
- "Romi/Țigani" (1995, 1998, 2000); "Romi/Țigani și nomazi" (2001);
- "Romi și nomazi" din 2004.

NUMĂRUL ESTIMAT AL POPULAȚIEI ROME ȘI NOMADE ÎN EUROPA?

- Estimarea medie a numărului de romi și nomazi în întreaga Europă (zona acoperită de CoE este de aproximativ 11 milioane și în jur de 6 milioane în cele 27 de state membre ale Uniunii Europene.
- Estimările pentru întreaga Europă variază de la 8 la 15 milioane și, prin urmare, "10-12 milioane" par a fi cele mai potrivite pentru zona CoE.

[Estimates on Roma population in European countries](#)

O ȘTIȚI?

CoE a elaborat o serie de fișe informative succinte despre istoria, cultura, limbajul și literatura romilor. Aceste fișe sunt disponibile în diferite limbi ale statelor membre ale CoE.

Fișele privind istoria romilor descriu sosirea romilor din India în Europa, diferitele valuri de migrație, Holocaustul și politicile de stat sub regimul comunist.

- [Fișe informative privind istoria romilor](#)
- [Fișe informative privind cultura romilor](#)
- [Fișe informative privind limba romilor](#)
- [Fișe informative privind literatura romilor](#)

PROVOCĂRI ȘI PROBLEME

CU CARE SE CONFRUNTĂ ROMII ȘI NOMAZII ÎN STATELE MEMBRE ALE CoE

CE ÎNSEAMNĂ A FI ROM ÎN EUROPA DE ASTAZI?

Un studiu efectuat de Agenția pentru drepturile fundamentale a Uniunii Europene (FRA) din 2016 oferă o imagine exactă a gradului de marginalizare a romilor în Europa.

EXTREMA SĂRĂCIE

- 80% din romii intervievați prezintă un risc de sărăcie comparabil cu media pe UE, în jur de 17%;
- 92 % din romii intervievați au indicat că se confruntă cu dificultăți să o ducă de pe o lună pe alta, dintre care 45%, cu "mari dificultăți".

CONDIȚII PROASTE DE LOCUIT

- 30% din romi locuiesc în gospodării fără apă curentă în casă;
- 46% din romi nu au toaletă, duș sau baie în casă;
- 1 din 10 romi trăiesc în case fără electricitate.

DIFFICULTĂȚI DE A GĂSI DE LUCRU

- 30% din romii cu vârste între 20 și 64 de ani primesc un salariu; media ratei de ocupare pe UE în 2015 a fost de 70%;
- 63% din romii tineri cu vârste între 16 și 24 de ani nu lucrează, nu sunt cuprinși în sistemul școlar sau de formare profesională, față de 12% din tinerii de aceeași vârstă din populația generală a UE.

DISCRIMINAREA DE ZI CU ZI

- 41% din romii chestionați s-au simțit discriminați din cauza originii lor etnice cel puțin o dată în viața lor de zi cu zi, în ultimii cinci ani;
- 27% din romii chestionați nu știau că există vreo lege care interzice discriminarea bazată pe originea etnică;
- 82% nu cunoșteau nicio organizație care să ofere sprijin victimelor discriminării.

COPII PRINȘI ÎNTR-UN CERC VICIOS AL SĂRĂCIEI ȘI DISCRIMINĂRII

- 0% din copiii romi din țările chestionate trăiesc în gospodării unde cineva s-a culcat cu stomacul gol cel puțin o dată în luna trecută;
- Există o proporție ridicată de romi fără nicio educație formală, la toate grupurile de vârstă studiate, în special de peste 25 de ani.

[Al doilea studiu al Uniunii Europene privind minoritățile și discriminarea romilor – Rezultate selecționate](#)

O ȘTIȚIAȚI?

Secretarul General al CoE a subliniat că "multe state membre nu au voința politică de a implementa standardele CoE și naționale. Ei nu au încrederea că pot realiza progrese datorită unor factori precum opinia publică, ostilă față de integrarea romilor și a nomazilor; prejudecățile și stereotipurile perpetuate de către mass-media și discursul politic; neîncrederea reciprocă între romi, nomazi și instituțiile publice".

Organizațiile internaționale sunt de acord că situația romilor și a nomazilor din cadrul CoE este alarmantă.

UE a recunoscut că, în ciuda eforturilor și a angajamentului său de a îmbunătăți situația romilor și a nomazilor, situația lor se înrăutățește și se confruntă cu o sporire a intoleranței.

Fondul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) împărtășește aceste preocupări, remarcând că, în pofida numeroaselor inițiative, politici și strategii, situația romilor și a nomazilor rămâne nesatisfăcătoare nu numai în noile state membre dar și în cele mai vechi.

PROVOCĂRI ȘI PROBLEME

CU CARE SE CONFRUNTĂ ROMII ȘI NOMAZII ÎN STATELE MEMBRE ALE CoE

Comisarul pentru Drepturile Omului al Consiliului Europei a prezentat recent o imagine de ansamblu asupra provocărilor cu care se confruntă romii și nomazii în toate cele 47 de state membre ale Consiliului Europei, concentrându-se printre altele, de aspecte legate de anti-țigănist, violența motivată rasial, conduita autorităților însărcinate cu aplicarea a legii și a autorităților judiciare.

Comisarul pentru Drepturile Omului al Consiliului Europei a subliniat anumite modele negative reiterate în legătură cu poliția, romii și nomazii din întreaga Europă:

Romii au fost supuși violenței poliției atât în locuri publice cum ar fi așezările de romi, în cadrul raidurilor de poliție, cât și în locurile de detenție. În aceste cazuri, investigațiile penale privind conduita necorespunzătoare motivată de rasism din partea poliției apar frecvent ca fiind părținutoare sau discriminatorii.

Atunci când există așezări izolate de romi, aceștia pot fi expuși unei atenții deosebite din partea poliției, adesea sub formă de raiduri intruzive. Pe lângă atenția specială acordată zonelor rezidențiale ale romilor, poliția a vizat romii, în special mașinile sau alte vehicule, ceea ce implică opriri și cercetări profilate.

Confiscarea arbitrară a unor obiecte poate interveni la momentul opririi pe stradă sau la controlul frontierelor, în contextul cercetărilor pentru cerșetorie, precum și în timpul raidurilor în așezările de romi.

Au fost raportate în mai multe țări, practici arbitrare de reținere a romilor, în unele cazuri poliția utilizând detenția unor grupuri de băieți - de obicei, tineri - ca metodă de cercetare penală, chiar și atunci când nu existau dovezi concrete împotriva persoanelor astfel reținute.

[Mai multe despre provocările cu care se confruntă romii :
Raportul Comisarului pentru Drepturile omului din cadrul
Consiliului Europei](#)

SECȚIUNEA 1 GRUPURI **VULNERABILE**

CE TREBUIE SĂ ȘTIM DESPRE VULNERABILITATE?

Vulnerabilitatea se referă, în general, la persoane sau categorii care, dată fiind vârsta, sănătatea, infirmitatea, statutul lor de minoritate sau poziția devalorizată în societate, sunt expuse riscului din punct de vedere social, economic sau politic.

CUM SUNT DETERMINATE GRUPURILE VULNERABILE?

Criteriile utilizate pentru a determina categoriile care pot fi considerate vulnerabile sunt legate de măsura în care grupurile de persoane sunt marginalizate, excluse din punct de vedere social, cu oportunități și venituri reduse, suferă de orice fel de abuz, prejudecăți și stereotipuri, discriminări, sărăcie și riscurile aferente etc.

CE EXEMPLE DE GRUPURI VULNERABILE POT FI LUATE ÎN CONSIDERARE?

Exemple de grupuri care pot fi considerate ca expuse situațiilor de risc sunt persoanele cu dizabilități, persoanele infectate cu HIV, vârstnicii, minoritățile etnice, solicitanții de azil, refugiații, persoanele strămutate, persoanele fără adăpost, copiii, mamele singure, orfani etc.

CARE ESTE CEA MAI MARE NECESITATE A UNUI GRUP VULNERABIL, ÎN GENERAL?

Unele categorii de persoane întâmpină deseori discriminări, au dificultăți de apărare și, prin urmare, au nevoie de o protecție specială.

GRUPURILE VULNERABILE SE BUCURĂ DE PROTECȚIE JURIDICĂ PRIN LEGEA INTERNAȚIONALĂ

Tratatele internaționale privind drepturile omului și instrumentele juridice protejează și asigură, de exemplu, drepturile femeilor, ale copiilor, minorităților rasiale, naționale, etnice, inclusiv minoritatea romilor și a nomazilor, a persoanelor cu dizabilități, a persoanelor atinse de HIV-AIDS, alte categorii.

CEDO SE REFERĂ LA GRUPURI VULNERABILE? DA! Curtea Europeană a drepturilor omului identifică, de la caz la caz, dacă un solicitant sau o altă persoană asociată aceluia caz se află într-o situație de vulnerabilitate.

CE TREBUIE SĂ ȘTIM DESPRE GRUPURILE VULNERABILE ȘI POLIȚIE?

Mai multe categorii de persoane întâmpină deseori discriminări structurale, au dificultăți de apărare și, prin urmare, au nevoie de o protecție specială.

CEDO CONSIDERĂ ROMII DREPT GRUP VULNERABIL

INIȚIAL, CURTEA EUROPEANĂ SE REFEREA LA POZIȚIA VULNERABILĂ A ROMILOR ȘI A NOMAZILOR FAȚĂ DE STATUTUL LOR DE MINORITĂȚI

“Poziția vulnerabilă a țiganilor ca minoritate înseamnă că trebuie acordată o atenție deosebită nevoilor lor și stilului lor de viață diferit, atât în ce privește planificarea unei reglementări relevante, cât și la luarea deciziilor în anumite cazuri”. CEDO, Chapman v. Regatul Unit, 2001.

CEDO S-A REFERIT LA SITUAȚIA VULNERABILĂ A ROMILOR ȘI A NOMAZILOR ÎN LEGĂTURĂ CU DEZAVANTAJUL LOR SOCIAL

“[C]a rezultat al istoriei lor tumultuoase și al dezrădăcinării lor constante, romii au devenit un tip specific de minoritate defavorizată și vulnerabilă. Așa cum a remarcat și Curtea în cazurile precedente, fapt pentru care aceștia necesită o protecție specială[. . .].” D.H. și alții v. Republica Cehă, 2007.

SITUAȚIA VULNERABILĂ A ROMILOR CU PRIVIRE LA DISCRIMINARE, MARGINALIZARE ȘI SEGREGARE

“[...]Poziția dezavantajată a grupului social de care aparțin [romii] ar putea și ar trebui să fie luate în considerare; [...] statutul defavorizat al grupului de petiționari trebuie să reprezinte un factor grav”. Yordanova și alții v. Bulgaria, 2012.

ROMII CA GROUP VULNERABIL STANDARDE ÎN PRACTICĂ

ICEDO SE REFERĂ LA ROMI ȘI LA NOMAZI CA GRUP VULNERABIL? **DA!**

În peste 20 de decizii de judecată împotriva mai multor state membre ale CoE, CEDO a identificat romii și nomazii drept grup vulnerabil.

CEDO A CONSIDERAT CĂ POLIȚIA ARE OBLIGAȚII ÎN CE PRIVEȘTE ROMII CA GRUP VULNERABIL

- De a lua măsuri preventive atunci când manifestările rasiste contra romilor și nomazilor amenință valorile fundamentale ale societății;
- De a efectua investigații serioase atunci când infracțiunile motivate rasial sunt comise împotriva romilor;
- De a lua măsuri pentru a descoperi orice motiv rasist atunci când o persoană face afirmații credibile de hărțuire motivată de rasism;
- De a lua măsuri pentru a asigura integritatea fizică și psihologică a romilor în contextul demonstrațiilor vădit rasiste.

CEDO CONSIDERĂ CĂ GRUPURILE VULNERABILE AU DREPTUL LA PROTECȚIE DIN PARTEA STATULUI ȘI A POLIȚIEI

- Copiii luați de poliție și interogați necesită un tratament special și protecție;
- Victimele violenței în familie, infracțiunile sexuale sau victimele traficului de persoane necesită implicarea activă a statului în protecția acestora;
- Solicitanții de azil, ca membri ai grupurilor defavorizate, au nevoie de o protecție specială;
- Persoanele plasate în detenție se află în poziție vulnerabilă, iar autoritățile au datoria de a le proteja;
- Deținuții cu dizabilități intelectuale se află într-o situație deosebit de vulnerabilă, iar autoritățile au datoria de a le proteja;
- Deținuții în stare rea de sănătate, inclusiv cu HIV, sunt vulnerabili și necesită protecție;
- Minorii aflați în detenție sunt vulnerabili și au nevoie de protecție.

CEDO CONSIDERĂ CĂ:

Stereotipurile negative privitoare la un grup [precum romii], atunci când ating un anumit nivel, sunt capabile să afecteze sentimentul de identitate al grupului, sentimentele de autoevaluare și de încredere în sine ale membrilor grupului. Aksu v. Turcia, 2012

În situațiile în care există dovezi ale tiparelor de violență și intoleranță față de o minoritate etnică, obligațiile pozitive impuse necesită un standard mai ridicat din partea statelor, de a răspunde la presupusele incidente cauzate de prejudecăți.

Organizarea unor serii de mitinguri pretinse a contracara "criminalitatea țiganilor" în paralel cu parade paramilitare pot fi considerate ca implementarea unei politici de segregare rasială. Marșurile de intimidare pot fi văzute ca fiind primii pași în realizarea unei anulate viziuni a "legii și ordinii", care este în esență, rasistă. VONA V. UNGARIA, 2013

În ceea ce privește infracțiunile săvârșite în detrimentul grupurilor vulnerabile [cum ar fi romii], este necesară o investigație serioasă din partea autorităților de stat, inclusiv a poliției. Balazs v. Ungaria, 2015

Efectul cumulativ al deficiențelor investigațiilor de poliție și lipsa unei abordări cuprinzătoare a aplicării legii au condus la o demonstrație vădit rasistă, cu acte de violență sporadică, practic, fără consecințe juridice și fără protecția necesară [romilor]. Király și Dömötör v. Ungaria, 2017

ROMII CA GROUP VULNERABIL JURISPRUDENȚĂ

DORIȚI SĂ ȘTIȚI MAI MULTE DESPRE JURISPRUDENȚA CEDO PRIVIND ROMII ȘI VULNERABILITATEA?

ANUL	DOSAR	STATUL	ÎNCĂLCAREA	PROBLEMA ÎN DISCUȚIE
06.11.2018	Burlya și alții	Ucraina	Articolele 3, 8, 13 și 14	Atac și distrugere de bunuri, lipsa protecției împotriva manifestărilor rasiste
14.03.2017	Fogarasi și alții	România	Articolul 3	Maltratare din partea poliției, lipsa unei anchete efective
17.01.2017	Király și Dömötör	Ungaria	Articolul 8	Lipsa unei protecții față de manifestări rasiste
11.10.2016	Bogdonavicius și alții	Rusia	Articolul 8	Evacuări forțate și lipsa unei alternative de locuință
12.04.2016	R.B.	Ungaria	Articolul 8	Investigare inadecvată a acuzațiilor reclamantului privind abuzul motivat rasial
17.04.2014	CLR pentru Valentin Câmpeanu	România	Articolul 2	Moartea într-o instituție medico-socială, lipsa unei anchete efective
17.10.2013	Winterstein și alții	Franța	Articolul 8	Evacuări forțate și lipsa unei alternative de locuință
09.07.2013	Vona	Ungaria	Articolul 11	Dizolvarea unei asociații din cauza demonstrațiilor anti-romi
28.05.2013	Lavida și alții	Grecia	Articolul 2 și 14 Protocol 1	Educație discriminatorie
29.01.2013	Horvath și Kiss	Ungaria	Articolul 2 și 14 Protocol 1	Educație discriminatorie
13.11.2012	I.G. și alții	Slovacia	Articolul 3 și 8	Sterilizare cu forță Lipsa garanțiilor juridice pentru dreptul la reproducere
31.07.2012	M. și alții	Italia și Bulgaria	Articolul 3	Lipsa unei investigații efective de maltratare din partea unei persoane private

ROMII CA GROUP VULNERABIL JURISPRUDENȚĂ

ANUL	DOSAR	STATUL	ÎNCĂLCAREA	PROBLEMA ÎN DISCUȚIE
12.06.2012	N.B.	Slovacia	Articolul 3 și 8	Sterilizare cu forța Lipsa garanțiilor juridice pentru dreptul la reproducere
24.04.2012	Yordanova și alții	Bulgaria	Articolul 8	Evacuări forțate și lipsa unei alternative de locuință
15.03.2012	Aksu	Turcia	Articolul 8	Publicații insultante la adresa comunității rome
11.12.2012	Sampani și alții	Grecia	Articolul 2 și 14 Protocol 1	Educație discriminatorie
08.11.2011	V.C.	Slovacia	Articolul 3 și 8	Sterilizare cu forța Lipsa garanțiilor juridice pentru dreptul la reproducere
16.03.2010	Orsos	Croația	Articolul 2 și 14 Protocol 1	Educație discriminatorie
08.12.2009	Muñoz Diaz	Spania	Articolul 1 și 14 Protocol 1	Refuzul recunoașterii căsătoriei romilor pentru stabilirea pensiei de urmaș
5.06.2008	Sampani și alții	Grecia	Articolul 2 și 14 Protocol 1	Educație discriminatorie
12.11.2007	H. și alții	Republica Cehă	Articolul 2 și 14 Protocol 1	Educație discriminatorie
23.02.2006	Ognyanova și Choban	Bulgaria	Articolul 2, 3 și 5	Maltratare din partea poliției, lipsa unei anchete efective, tratament degradant
13.12.2005	Bekos, Koutropoulos	Grecia	Articolul 3 și 14	Poliție. Abuz rasial. Lipsa investigației dacă discriminarea a jucat un rol în incidente.
27.05.2004	Connors	Regatul Unit	Articolul 8	Evacuări forțate și lipsa unei alternative de locuință

SECȚIUNEA 2 STANDARDELE **CONSILIULUI EUROPEI**

STANDARDELE CONSILIULUI EUROPEI PRIVIND POLIȚIA ȘI ROMII/VIOLENȚA MOTIVATĂ RASIAL

- **Instrumentele CoE privind poliția, romii și nomazii - Noțiuni de bază**
- **Romii, nomazii și poliția – Standardele în practică**
- **Romii, nomazii și poliția – Jurisprudența CEDO**

INSTRUMENTELE CONSILIULUI EUROPEI PRIVIND

POLIȚIA, ROMII ȘI NOMAZII

NOȚIUNI DE BAZĂ

CARE STANDARDE SUNT APLICABILE CU PRIVIRE LA POLIȚIE ȘI MINORITĂȚI CUM AR FI, DE EXEMPLU, ROMII ȘI NOMAZII?

Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale obligă autoritățile statului de a proteja persoanele, inclusiv romii și nomazii, împotriva hărțuirii, discriminării, ostilităților sau violenței.

Potrivit articolului 6 al Convenției "Părțile se angajează să acționeze în mod corespunzător pentru a proteja persoanele care ar putea fi supuse amenințărilor sau actelor de discriminare, ostilitate sau violență din cauza identității lor etnice, culturale, lingvistice sau religioase".

CEDO obligă poliția să respecte drepturile omului, indiferent de originea rasială sau etnică a indivizilor.

Convenția Europeană a Drepturilor Omului prevede garanții pentru drepturile omului și, în special, pentru protecția împotriva discriminării în articolul 14. Protocolul 12 al Convenției a oferit un domeniu de protecție care se extinde la exercitarea drepturilor prevăzute de legislația națională și a garanțiilor că nicio autoritate publică, inclusiv poliția, nu va discrimina vreă persoană fizică.

Comitetul european pentru prevenirea torturii și a tratamentelor ori pedepselor inumane sau degradante (CPT) acordă o importanță deosebită drepturilor persoanelor reținute de poliție.

CPT oferă un mecanism de monitorizare pentru a proteja persoanele private de libertate împotriva torturii și a altor forme de maltratare.

CARE SUNT PRINCIPIILE APLICABILE CU PRIVIRE LA POLIȚIE ȘI MINORITĂȚI, INCLUSIV ROMII ȘI NOMAZII?

Codul european de etică a poliției prezintă orientări specifice pentru poliție atunci când aceasta se ocupă de minoritățile etnice și persoanele vulnerabile.

- Poliția trebuie să-și îndeplinească sarcinile în mod echitabil, ghidată, în special, de principiile imparțialității și nediscriminării;
- Personalul de poliție trebuie să acționeze cu o atenție deosebită în situația persoanelor care aparțin unor grupuri deosebit de vulnerabile;
- Investigațiile poliției trebuie să fie obiective, corecte, sensibile și adaptate la nevoile speciale ale persoanelor, cum ar fi copiii, minorii, femeile, minoritățile, inclusiv etnice și persoanele vulnerabile;
- Poliția trebuie să ofere sprijinul, asistența și informarea necesară victimelor infracțiunilor, fără nicio discriminare.

Recomandarea Nr. 11 a Comisiei Europene împotriva rasismului și intoleranței se referă în mod specific la poliție și la combaterea discriminării rasiale. În plus, aceasta acoperă principii importante relevante pentru poliție :

- Este interzisă profilarea rasială și etnică din partea poliției;
- Controlul, supravegherea sau investigarea trebuie exercitate pe baza unui standard de suspiciune rezonabilă și nu pe baza originii etnice;
- Discriminarea rasială sau actele motivate rasial din partea poliției vor fi efectiv investigate;
- Poliția va lua pe deplin în considerare motivația rasistă a infracțiunilor ordinare;
- Poliția va trebui să stabilească un dialog și o cooperare cu membrii grupurilor minoritare;
- Poliția va trebui să recruteze din membrii grupurilor minoritare subreprezentate.

RECOMANDAREA ECRİ NR. 13 SE REFERĂ ÎN SPECIAL LA PRINCIPIILE COMBATERII ANTI-ȚIGĂNISMULUI ȘI DISCRIMINĂRII ÎMPOTRIVA ROMILOR, INCLUSIV DE CĂTRE SERVICIILE DE POLIȚIE

CE ESTE ANTI-ȚIGĂNISMUL?

Anti-țigănismul este o formă specifică de rasism, o ideologie bazată pe superioritatea rasială și o formă de rasism instituțional alimentată de discriminarea istorică. Acesta se exprimă, printre altele, prin violență, discursul instigator la ură, exploatare, stigmatizare și tipul cel mai evident de discriminare.

CE PRINCIPII STABILEȘTE ECRİ ÎN RECOMANDAREA SA NR. 13 CU PRIVIRE LA POLIȚIE?

- Poliția ar trebui să beneficieze de o pregătire specială privind drepturile omului, problemele care afectează romii, legislația privind infracțiunile motivate rasial și punerea sa în aplicare în ceea ce privește victimele rome;
- Poliția ar trebui să efectueze investigații necesare asupra infracțiunilor rasiste și a actelor de violență împotriva romilor și în care au fost documentate acuzațiile de abuz din partea poliției față de romi, astfel încât infractorii să fie urmăriți penal și pedepsiți;
- Poliția ar trebui să ia măsuri pentru a promova recrutarea romilor în cadrul forțelor de poliție;
- Pentru a asigura o legătură între romi și poliție, ar trebui angajați mediatori. În special din rândul populației rome.

ROMII, NOMAZII ȘI POLIȚIA

CARE ORGANISM DIN CADRUL CONSILIULUI EUROPEI MONITORIZEAZĂ DREPTURILE OMULUI IMPLICÂND ASPECTE LEGATE DE POLIȚIE ȘI ROMI?

COMISARUL PENTRU DREPTURILE OMULUI

Comisarul pentru drepturile omului reprezintă o instituție ne-judiciară care promovează conștientizarea și respectul drepturilor omului. Activitățile sale includ vizite de țară, rapoarte tematice și activități de sensibilizare.

[Raportul Comisarului privind problemele legate de romi sau rapoartele de țară.](#)

COMISIA EUROPEANĂ ÎMPOTRIVA RASISMULUI ȘI A INTOLERANȚEI (ECRI)

ECRI este un organism specializat în drepturile omului, alcătuit din experți independenți care monitorizează problemele de rasism și discriminare, pregătește rapoarte și emite recomandări către statele membre.

[Ultimele rapoarte de țară ale ECRI.](#)

COMITETUL CONSULTATIV PRIVIND CONVENȚIA-CADRU PENTRU PROTECȚIA MINORITĂȚILOR NAȚIONALE S

Comitetul consultativ este un comitet independent de experți responsabil cu evaluarea punerii în aplicare a Convenției-cadru a Consiliului Europei pentru protecția minorităților naționale. Rezultatele acestei evaluări sunt publicate în avize detaliate specifice fiecărei țări.

[Ultimul aviz consultativ al Comitetului consultativ pe țară.](#)

STANDARDE ÎN PRACTICĂ

COMITETUL EUROPEAN PENTRU PROBLEME INFRAȚIONALE (CDPC)

CDPC este un organism responsabil cu supravegherea și coordonarea activităților în domeniul prevenirii și controlului infrațional. CDPC elaborează convenții, recomandări și rapoarte.

COMITETUL EUROPEAN PENTRU PREVENIREA TORTURII (CPT)

CPT este un organism de monitorizare care evaluează modul în care persoanele supuse maltratării sunt private de libertate în închisori, centre de detenție pentru minori, secții de poliție etc.

CEDO a elaborat cinci principii pentru investigarea eficientă a plângerilor împotriva poliției

- **Independența:** nu ar trebui să existe legături instituționale sau ierarhice între anchetatori și ofițerii de poliție investigați;
- **Adecvarea:** ancheta ar trebui să fie capabilă să colecteze dovezi pentru a determina dacă comportamentul invocat al poliției a fost ilegal, să identifice și să pedepsească pe cei responsabili;
- **Promptitudinea:** ancheta trebuie să se desfășoare prompt și rapid, în scopul de a menține încrederea în statul de drept;
- **Controlul public:** procedurile și luarea deciziilor ar trebui să fie deschise și transparente pentru a asigura stabilirea responsabilității;
- **Implicarea victimelor:** reclamantul ar trebui să fie implicat în procedura de soluționare a plângerii sale pentru a se proteja interesele legitime.

ÎN HOTĂRĂRILE SALE CARE PRIVESC POLIȚIA, CEDO SE REFERĂ LA ORGANISMELE DE MONITORIZARE ALE CoE ȘI LA RAPOARTELE ACESTORA.

Diferitele cauze aflate înaintea CEDO care implicau romii ca victime se refereau la lipsa unei anchete eficiente.

[Fișa privind cauze implicând romii, inclusiv chestiuni de poliție, înaintea Curții Europene a Drepturilor Omului](#)

ROMII ȘI POLIȚIA

JURISPRUDENȚĂ

DORIȚI SĂ ȘTIȚI MAI MULTE DESPRE JURISPRUDENȚA CEDO PRIVIND POLIȚIA ȘI ROMII?

ANUL	DOSAR	STATUL	ÎNCĂLCAREA	PROBLEMA ÎN DISCUȚIE
16.04.2019	Lingurar	România	Articolul 3	Maltratare din partea poliției
29.01.2019	Kovacs	Ungaria	Articolul 3	Maltratare din partea poliției
16.10.2018	Lingurar și alții	România	Articolul 3 și 14	Folosirea excesivă a forței
31.10.2017	M.F	Ungaria	Articolul 3	Maltratare din partea poliției
14.03.2017	Fogarasi și alții	România	Articolul 3	Maltratare din partea poliției
28.03.2017	Škorjanec	Croația	Articolul 3	Inadequate investigation of racially motivated violence
14.03.2017	Fogarasi și alții	România	Articolul 3	Investigare inadecvată a acuzațiilor reclamantului privind abuzul motivat rasial
17.01.2017	Király și Dömötör	Ungaria	Articolul 8	Lipsa protecției împotriva manifestărilor rasiste
26.07.2016	Adam	Slovacia	Articolul 3	Lipsa unei anchete eficiente pentru maltratare din partea poliției
31.05.2016	Gheorghiuță și Alexe	România	Articolul 3	Lipsa unei anchete eficiente pentru maltratare din partea poliției
12.04.2016	R.B.	Ungaria	Articolul 8	Investigare inadecvată a acuzațiilor reclamantului privind abuzul motivat rasial
17.02.2015	Ion Bălășoiu	România	Articolul 3	Lipsa unei anchete eficiente pentru decesul în închisoare
17.04.2014	Guerdner și alții	Franța	Articolul 2	Folosirea excesivă a forței
09.07.2013	Vona	Ungaria	Articolul 11	Dizolvarea asociației din motivul demonstrațiilor anti-rome
26.06.2012	Borbála Kiss	Ungaria	Articolul 3	Maltratare din partea poliției, lipsa unei anchete efective
12.06.2012	Koky și alții	Slovacia	Articolul 3	Lipsa unei anchete eficiente privind violența și limbajul rasist

ROMII ȘI POLIȚIA

JURISPRUDENȚĂ

ANUL	DOSAR	STATUL	ÎNCĂLCAREA	PROBLEMA ÎN DISCUȚIE
03.05.2012	Kleyn și Aleksandrovich	Rusia	Articolul 2	Lipsa unei anchete eficiente pentru deces în arestul poliției
22.02.2011	Soare și alții	România	Articolul 2 și 3	Utilizarea forței letale și lipsa unei anchete eficiente Condiții de interogare din partea poliției
27.01.2011	Dimitrova și alții	Bulgaria	Articolul 2	Lipsa unei anchete eficiente privind decesul
14.12.2010	Mižigárová	Slovacia	Articolul 2	Decesul în arestul poliției, lipsa unei anchete eficiente
18.11.2010	Seidova și alții	Bulgaria	Articolul 2	Lipsa unei anchete eficiente privind decesul
13.07.2010	Carabulea	România	Articolul 2 și 3	Maltratare din partea poliției, lipsa unei anchete eficiente
10.06.2010	Vasil Sashov Petrov	Bulgaria	Articolul 2	Utilizarea forței letale, lipsa unei anchete eficiente
22.04.2010	Stefanou	Grecia	Articolul 3	Maltratare din partea poliției
25.06.2009	Beganović	Croația	Articolul 3	Lipsa protecției contra violenței, lipsa unei anchete eficiente
24.04.2008	Sulejmanov	Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei	Articolul 3	Lipsa unei anchete eficiente privind maltratarea din partea poliției
10.04.2008	Dzeladinov și alții	Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei	Articolul 3	Lipsa unei anchete eficiente privind maltratarea din partea poliției
15.02.2007	Jašar	Macedonia de Nord	Articolul 3	Maltratare din partea poliției pe durata arestului, lipsa unei anchete eficiente
23.02.2006	Ognyanova și Choban	Bulgaria	Articolul 2, 3 și 5	Maltratare pe durata arestului, lipsa unei anchete eficiente, tratament degradant
13.06.2002	Angelova	Bulgaria	Articolul 2, 3 și 5	Maltratare pe durata arestului, lipsa unei anchete eficiente, tratament degradant
18.05.2000	Velikova	Slovacia	Articolul 2	Decesul, arestul poliției, lipsa unei anchete eficiente

SECȚIUNEA 3

CONVENȚIA EUROPEANĂ PRIVIND DREPTURILE OMULUI ȘI CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI

CONVENȚIA EUROPEANĂ PRIVIND DREPTURILE OMULUI, ROLUL CURȚII EUROPENE A DREPTURILOR OMULUI ȘI PROCEDURILE POLIȚIEI PRIVIND ROMII ȘI NOMAZII

- Convenția Europeană privind Drepturile Omului și CEDO: Clarificări
- Încălțările Convenției Europene privind Drepturile Omului în jurisprudența CEDO în care sunt implicați solicitanți romi
- Nediscriminarea în legislația internațională și europeană – Noțiuni de bază
- Romii și nomazii, discriminarea și poliția – Standardele în practică
- Romii și nomazii, poliția, discriminarea – Jurisprudența CEDO
- Stereotipurile și prejudecățile, anti-țigănistul – Noțiuni de bază
- Stereotipurile și prejudecățile, anti-țigănistul – Standarde în practică
- Stereotipurile și prejudecățile, anti-țigănistul – Jurisprudența CEDO

CONVENȚIA EUROPEANĂ PRIVIND DREPTURILE OMULUI ȘI CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI

CLARIFICĂRI

OAMENII NU CUNOSC ÎNTOTDEAUNA CARE ESTE ROLUL CURȚII EUROPENE A DREPTURILOR OMULUI, MANDATUL ȘI COMPETENȚELE SALE. ACEST LUCRU CONDUCE LA FORMAREA UNOR IDEI GREȘITE CU PRIVIRE LA MANDATUL ȘI COMPETENȚELE ACESTEIA.

NU TREBUIE SĂ O CONFUNDĂM CU CURTEA DE JUSTIȚIE A UNIUNII EUROPENE (CJUE)

CJUE are sediul la Luxemburg iar rolul său este de a asigura respectarea legislației Uniunii europene și a normelor privind interpretarea și aplicarea tratatelor Uniunii Europene.

CARE ESTE ROLUL PRINCIPAL AL CEDO?

CEDO are sediul la Strasburg. Principala sa misiune este aceea de a supraveghea respectarea Convenției Europene a Drepturilor Omului, în primul rând prin examinarea plângerilor formulate de persoane fizice împotriva statelor semnatare ale Convenției Europene, sau, mai rar, de către state împotriva altor state.

INTRODUCEREA UNEI CERERI LA CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI:

Oricine consideră că ar fi personal victima unei încălcări a Convenției Europene a Drepturilor Omului poate depune o plângere la CEDO.

O formă simplificată a ciclului de viață al unei astfel de plângeri ar trebui să arate cam așa:

A. Potențialul solicitant trebuie să identifice un act sau o acțiune ori omisiune, imputabilă statului despre care crede că încalcă drepturile sale în temeiul Convenției

B. Potențialul reclamant trebuie să aducă cauza înaintea instanțelor naționale și să epuizeze toate căile de atac (apel, plângeri constituționale) disponibile, accesibile și eficiente.

C. Dacă nu este mulțumit de decizia finală a instanței interne, atunci poate depune o cerere înaintea CEDO. În cazul în care CEDO nu este de acord cu reclamantul, cererea se respinge. În cazul în care CEDO este de acord și constată o încălcare, va acorda o compensație reclamantului și va transmite hotărârea Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei.

D. Comitetul de Miniștri supraveghează măsurile pe care statul le va lua pentru a se asigura că încălcări similare nu vor mai avea loc în viitor. Numai dacă este convins că statul a luat toate măsurile necesare, se va încheia examinarea executării hotărârii.

CONVENȚIA EUROPEANĂ PRIVIND DREPTURILE OMULUI

O ȘTIĂȚI?

Reprezintă un tratat internațional care protejează și promovează o serie largă de drepturi ale omului. Prin abordarea sa ca instrument viu, pentru problemele reale, de zi cu zi, Curtea s-a asigurat că Convenția care a intrat în vigoare în 1953 este întotdeauna relevantă și actualizată. Toți membrii CoE sunt semnatarai ai Convenției.

ROLUL ȘI COMPETENȚELE CURȚII EUROPENE A DREPTURILOR OMULUI EXPLICATE

Liderii (și nu numai!) au adesea idei gresite despre CEDO:

CE POATE FACE CURTEA:

- Constată că un stat și-a violat obligațiile sale ce decurg din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Ea poate, de exemplu, să susțină că legea națională privind utilizarea armelor de foc nu respectă prevederile Convenției;
- Să dispună plata unei compensații echitabile, care, de obicei, este simbolică;
- Să indice unui stat că trebuie să ia măsuri pentru a se asigura că nu vor mai exista încălcări similare în viitor;
- Să ajute reclamantul de a solicita redeschiderea cauzei înaintea jurisdicției naționale, dacă legea internă o prevede.

CE NU POATE FACE CURTEA:

- Întrucât CEDO nu este o instanță de apel sau o instanță supremă, ea nu poate desființa hotărârile sau deciziile pronunțate de instanțele naționale.
- Nu poate ignora aprecierea faptelor făcute de instanțele naționale, fără o bună justificare;
- Nu poate declara o persoană vinovată sau nevinovată;
- CEDO nu statuează asupra responsabilității penale personale;
- Nu poate califica un ofițer de poliție vinovat de o infracțiune;
- Nu poate amenda un stat pentru încălcarea Convenției ci doar să acorde compensații reclamantului.

SUNT OFIȚER DE POLIȚIE ȘI CONSIDER CĂ DREPTURILE MELE UMANE AU FOST ÎNCĂLCATE. POT FACE O PLÂNGERE ÎNAINTEA CEDO?

Mulți ofițeri de poliție au câștigat cazuri în fața CEDO (mai ales în ceea ce privește problemele salariale și alte litigii de muncă).

De exemplu, în cauza Milojević și alții c. Serbiei (nr. 43519/07, 43524/07 și 45247/07) (hotărârea din 12 ianuarie 2016), Curtea a constatat că nereîncadrarea a doi reclamânți polițiști care fuseseră concediați, în urma achitării lor în cadrul procedurilor penale, încălca prevederile Convenției Europene a Drepturilor Omului. Guvernul sârb va trebui acum să raporteze Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei ce măsuri va întreprinde pentru a se asigura că încălcări similare ale drepturilor colegilor lor nu vor mai avea loc.

CUM POATE FI ANGAJATA RESPONSABILITATEA STATULUI ÎN TEMEIUL ARTICOLELOR 2, 3, 8, CA ATARE SAU COROBORAT CU ARTICOLUL 1, PROTOCOLUL 12 AL CONVENȚIEI EUROPENE?

CE NU POATE FACE CURTEA:

- Întrucât CEDO nu este o instanță de apel sau o instanță supremă, ea nu poate desființa hotărârile sau deciziile pronunțate de instanțele naționale.
- Nu poate ignora aprecierea faptelor făcute de instanțele naționale, fără o bună justificare;
- Nu poate declara o persoană vinovată sau nevinovată;
- CEDO nu statuează asupra responsabilității penale personale;
- Nu poate califica un ofițer de poliție vinovat de o infracțiune;
- Nu poate amenda un stat pentru încălcarea Convenției ci doar să acorde compensații reclamantului.

Responsabilitatea statului în conformitate cu Convenția europeană, pentru acte comise sau omisiuni ale funcționarilor de stat poate fi angajată în trei etape:

A. Înainte de comiterea unui act sau o omisiune care intră în sfera de aplicare a unuia din aceste articole (de exemplu, lipsa unui cadru legislativ adecvat în ce privește utilizarea forței, planificarea defectuoasă sau încălcarea procedurală a articolului relevant al Convenției Europene a Drepturilor Omului.

B. În momentul în care chiar unii funcționari ai statului comit un act care încalcă aceste articole sau îl îngăduie/ sau nu previn (chiar cu știință), un terț față de efectuarea unui astfel de act (de ex., tortura comisă de către un ofițer de poliție, neluarea unor măsuri operaționale pentru a proteja persoanele contra amenințărilor unor persoane particulare) – aceasta ar constitui o încălcare procedurală a articolului relevant al Convenției Europene a Drepturilor Omului.

C. După comiterea unui act interzis de către aceste articole, prin neefectuarea unei anchete efective pentru a elucida circumstanțele actului și pedepsirea autorului, indiferent dacă faptuitorul a fost o persoană particulară sau un funcționar de stat – aceasta ar constitui o încălcare procedurală a articolului relevant al Convenției Europene a Drepturilor Omului.

ÎNCĂLCĂRI ALE CONVENȚIEI EUROPENE A DREPTURILOR OMULUI JURISPRUDENȚA

CEDO a constatat că zeci de state membre ale Consiliului Europei au încălcat Convenția cu privire la neîndeplinirea sau garantarea drepturilor romilor și nomazilor din Europa.

Iată o listă de cauze legate de problemele privind diverse articole ale Convenției, aplicabile drepturilor romilor și nomazilor.

DREPTUL LA VIAȚĂ Articolul 2 și INTERZICEREA TRATAMENTELOR INUMANE sau DEGRADANTE Articolul 3			
PROBLEMATICĂ	ATACURI DIN PARTEA UNOR PERSOANE PARTICULARE		
CAUZĂ	YEAR	ISSUE OF VIOLATION	ARTICLE
Šečić v. Croația	2007	Lipsa unei anchete eficiente a unui atac motivat rasial	Articolul 3 și 14
Angelova și Iliev	2007	Lipsa unei anchete eficiente a unui atac motivat rasial	Articolul 3 și 14
Beganović v. Croația	2009	Lipsa unei anchete eficiente și a protecției contra violenței	Articolul 3
Koky și alții v. Slovakia	2012	Lipsa unei anchete eficiente într-un incident de violență	Articolul 3
Škorjanec v. Croația	2017	Lipsa unei anchete eficiente și a protecției contra violenței	Articolul 3
CAUZE SIMILARE	Seidova v. Bulgaria 2010, Dimitrova și alții v. Bulgaria 2011; Balázs v. Ungaria 2015		

EXEMPLE:

- Un ofițer de poliție maltratează o persoană – încălcarea Articolului 3 (încălcare de fond);
- Un ofițer de poliție maltratează o persoană care aparține unei minorități în timp ce proferează violențe verbale contra sa – încălcarea Articolului 3 și a Articolului 14 / Articolul 1 Prot. 12 (încălcare de fond);
- Lipsa de conservare a probelor critice la locul faptei – încălcarea Articolului 3 (încălcare de fond);
- Lipsa anchetării dacă infracțiunea a fost motivată rasial – încălcarea Articolului 3 și a Articolului 14 / Articolul 1 Prot. 12 (încălcare de fond).

OBSERVAȚII SPECIFICE

- În marea majoritate a cazurilor, nu va fi imposibil ca CEDO să găsească o încălcare de fond a Articolelor 2/3 coroborate cu Articolul 14, datorită nivelului de probe (dincolo de orice îndoială rezonabilă) – deși acest standard, astfel cum a fost interpretat de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, este mai puțin strict decât standardul respectiv din dreptul penal al jurisdicțiilor naționale;
- Tot astfel, Curtea nu poate transfera sarcina probei către guvernul pârât, deoarece aceasta ar însemna să solicite guvernului pârât să stabilească un "fapt negativ" (absența motivației rasiale) față de presupusul făptuitor al infracțiunii;
- Mai mult, nu trebuie uitat că Curtea Europeană a Drepturilor Omului nu reprezintă a treia sau a patra instanță – adică nu examinează culpabilitatea personală;
- Încălări de fond ale Articolului 3 coroborat cu Articolul 14 s-au regăsit numai într-un număr redus de cauze (Stoica v. România, nr. 42722/02, 4 martie 2008, Antayev și alții v. Russia, nr. 37966/07, 3 iulie 2014 – în ambele cauze, operațiunile de poliție au vintit în mod explicit romii / și respectiv, în mod exclusiv, cecenii).

ÎNCĂLCĂRI ALE CONVENȚIEI EUROPENE PRIVIND DREPTURILE OMULUI

JURISPRUDENȚA

DREPTUL LA VIAȚĂ Articolul 2 și INTERZICEREA TRATAMENTELOR INUMANE sau DEGRADANTE Articolul 3			
PROBLEMATICĂ ATACURI CONTRA TABERELOR DE ROMI			
CAUZA	ANUL	PROBLEMA ÎNCĂLCĂRII	ARTICOLUL
Moldovan (nr. 2) și alții v. România	2005	Lipsa îmbunătățirii condițiilor de viață, lungime excesivă a procedurilor, discriminare	Articolul 3, 6, 8 și 14
Lacatus și alții v. România	2005	Lipsa îmbunătățirii condițiilor de viață, lungime excesivă a procedurilor, discriminare	Articolul 3, 6, 8 și 14
CAUZE SIMILARE	Moldovan (nr. 1) și alții v. România 2005, Gergely v. România 2007, Kalanyos v. România 2007, Tănase și alții v. România 2009		
PROBLEMATICĂ RĂNIRE PRIN GLONȚ ÎN TIMPUL INTERVENȚIILOR DE POLIȚIE SAU AL ARESTULUI			
Nachova și alții v. Bulgaria	2005	Utilizarea armelor de foc, lipsa unei anchete eficiente, lipsa anchetării dacă discriminarea a jucat vreun rol în aceste evenimente	Articolul 2 și 14
Guerdner și alții v. France	2014	Utilizarea forței letale	Articolul 2
CAUZE SIMILARE	Vasil Sashov Petrov v. Bulgaria, 2010, Soare și alții v. România 2011		
ISSUES DECES ÎNTR-O INSTITUȚIE MEDICO-SOCIALĂ			
C.L.R. pentru Valentin Câmpeanu v. România	2014	Lipsa protecției vieții, lipsa unei anchete eficiente	Articolul 2
PROBLEMATICĂ DECES ÎN URMA UNUI INCENDIU			
Fedorchenko și Lozenko v. Ukraine	2012	Lipsa unei anchete eficiente în urma decesului, lipsa unei anchete asupra unor posibile motive rasiste	Articolul 2
PROBLEMATICĂ DECES ÎN ARESTUL POLIȚIEI SAU ÎN DETENȚIE			
Angelova v. Bulgaria	2002	Neacordarea îngrijirilor medicale, lipsa unei anchete eficiente	Articolul 2, 3, 5 și 13
Ognyanova și Choban v. Bulgaria	2006	Maltratare, lipsa unei anchete eficiente	Articolul 2, 3, 5 și 13
Mižigárová v. Slovakia	2010	Lipsa protecției vieții, lipsa unei anchete eficiente	Articolul 2
Ion Bălășoiu v. Romania	2015	Lipsa unei anchete eficiente la investigarea pentru maltratare	Articolul 3
CAUZE SIMILARE	Seidova v. Bulgaria 2010, Dimitrova și Alții v. Bulgaria 2011; Balázs v. Ungaria 2015		

Articolul 2 DREPTUL LA VIAȚĂ și Articolul 3 INTERZICEREA TRATAMENTELOR INUMANE sau DEGRADANTE			
PROBLEMATICA	BRUTALITATEA POLIȚIEI		
CAUZA	ANUL	PROBLEMA ÎNCĂLCĂRII	ARTICOLUL
Bekos și Koutropoulos v. Grecia	2005	Maltratare, lipsa unei anchete eficiente	Articolul 3 și 14
Jašar v. “Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei”	2007	Lipsa unei anchete eficiente privind maltratarea din partea poliției	Articolul 3
Cobzaru v. România	2007	Maltratare, lipsa unei anchete eficiente, lipsa anchetei asupra unor motive rasiale posibile	Articolul 3 și 14
Petropoulou- Tsakiris v. Grecia	2007	Maltratare, lipsa unei anchete eficiente, lipsa anchetei asupra unor motive rasiale posibile	Articolul 3 și 14
Stoica v. România	2008	Maltratare, lipsa unei anchete eficiente, lipsa anchetei asupra unor motive rasiale posibile	Articolul 3 și 14
Borbála Kiss v. Ungaria	2012	Maltratare, lipsa unei anchete eficiente	Articolul 3
Boacă și alții v. România	2016	Maltratare, lipsa unei anchete eficiente, lipsa anchetei asupra unor motive rasiale posibile	Articolul 3 și 14
Adam v. Slovacia	2016	Maltratare, lipsa unei anchete eficiente	Articolul 3
Fogarasi și alții v. România	2017	Maltratare, lipsa unei anchete eficiente	Articolul 3
CAUZE SIMILARE	Dzeladinov și alții v. “Macedonia de Nord” 2008; Sule-Jmanov v. “Fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei” 2008, Carabulea v. România 2010, Ciorcan și alții v. România 2015, Gheorghiuța și Alexe v. România 2016		
PROBLEMATICĂ	STERILIZAREA CU FORȚA A FEMEILOR ROME		
V.C. v. Slovakia	2011	Lipsa garanțiilor legale privind sănătatea reproducerii, intervenția medicală	Articolul 3 și 8
N.B. v. Slovakia	2011	Problematică similară	Articolul 3 și 8
IG., M.K. și R.H. v Slovacia	2012	Problematică similară	Articolul 3 și 8
R.K. v. Republica Cehă	2012	Problematică similară	Soluționare amiabilă
PROBLEMATICA	INTERDICȚIA MUNCII FORȚATE		
M. and Others v. Italy and Bulgaria	2012	Lipsa anchetei eficiente a muncii forțate, abuzul sexual	Articolul 3

Articolul 5 DREPTUL LA LIBERTATE ȘI SECURITATE ȘI Articolul 6 DREPTUL LA UN PROCES ECHITABIL			
PROBLEMATICA	DETENȚIA, EXPULZAREA, DECIZII ALE INSTANȚELOR		
CAUZA	ANUL	PROBLEMA ÎNCĂLCĂRII	ARTICOLUL
Čonka v. Belgium	2002	Expulzare colectivă; lipsa unui proces corect; arestare	Articolul 5
Seferovic v. Italy	2011	Detenție ilegală, expulzare	Articolul 5
K.H. și alții v. Slovakia	2009	Lipsa accesului efectiv la instanță	Articolul 6
Paraskeva Todorova v. Bulgaria	2010	Motivarea discriminării de către instanțe	Articolul 6 și 14
Articolul 8 DREPTUL LA VIAȚA PRIVATĂ ȘI LA FAMILIE			
PROBLEMATICA	EVACUĂRI FORȚATE ȘI ALTERNATIVE DE LOCUINȚĂ		
Borbála Kiss v. Ungaria	2004	Lipsa garanțiilor procedurale legate de evacuări	Articolul 8
Yordanova v. Bulgaria	2012	Lipsa de proporționalitate la evaluarea impactului evacuărilor pentru grupul social dezavantajat	Articolul 8
Winterstein și alții v. Franța	2013	Lipsa de considerare pentru nevoile speciale ale grupului vulnerabil legate de evacuări	Articolul 8
Bogdonavicius și alții v. Rusia	2016	Lipsa examinării proporționalității evacuărilor	Articolul 8
Articolul 8 DREPTUL LA VIAȚA PRIVATĂ ȘI LA FAMILIE			
Connors v. UK	2014	Lipsa garanțiilor procedurale legate de evacuări	Articolul 8
Yordanova v. Bulgaria	2012	Lipsa de proporționalitate la evaluarea impactului evacuărilor pentru grupul social dezavantajat	Articolul 8
Winterstein și alții v. Franța	2013	Lipsa de considerare pentru nevoile speciale ale grupului vulnerabil legate de evacuări	Articolul 8
Bogdonavicius și alții v. Rusia	2016	Lipsa examinării proporționalității evacuărilor	Articolul 8
PROBLEMATICA	PROTECȚIA ÎMPOTRIVA DISCURSULUI RASIST, HĂRȚUIRE		
M. și alții v. Italia și Bulgaria	2016	Anchetare necorespunzătoare a abuzurilor motivate rasial, demonstrații anti-romi	Articolul 8
Kiraly și Domotor v. Ungaria	2017	Anchetare necorespunzătoare a abuzurilor motivate rasial, demonstrații anti-romi	Articolul 8

Articolul 2 / PROTOCOL NO. 1 DREPTUL LA EDUCAȚIE**PROBLEMATICA PLASAREA COPIILOR ROMI ÎN ȘCOLI SEPARATE**

CAUZA	ANUL	PROBLEMA ÎNCĂLCĂRII	ARTICOLUL
D.H și alții v. Republica Cehă	2007	Discriminarea indirectă prin plasarea copiilor romi în școli pentru copiii cu dizabilități mintale	Articolul 2 și 14 Protocol Nr. 1
Sampanis și alții v. Grecia	2008	Discriminarea indirectă prin plasarea copiilor romi într-o anexă a școlii primare	Articolul 2 și 14 Protocol Nr. 1
Orsus și alții v. Croația	2010	Discriminarea indirectă prin plasarea copiilor romi în clase separate	Articolul 2 și 14 Protocol Nr. 1
Sampanis and Others v. Greece	2012	Discriminarea indirectă prin plasarea copiilor romi numai în școli destinate romilor	Article 2 și 14 Protocol Nr. 1
Horvath și Kiss v. Ungaria	2013	Discriminarea prin plasarea copiilor romi în școli pentru copii cu dizabilități mintale	Article 2 și 14 Protocol Nr. 1
Lavida și alții v. Grecia	2013	Discriminarea indirectă prin plasarea copiilor romi numai în școli destinate romilor	Article 2 și 14 Protocol Nr. 1

Articolul 1 / PROTOCOL NR. 1 PROTECȚIA PROPRIETĂȚII**PROBLEMATICA PROBLEMATICA LIPSA VALIDITĂȚII CĂSĂTORIEI ROME, PENSIA DE URMAȘ**

Muñoz Díaz v. Spain	2009	Discriminarea prin refuzul de a recunoaște căsătoria și pensia de urmaș	Articolul 1 și 14 Protocol Nr. 1
----------------------------	-------------	---	-------------------------------------

Articolul 3 / PROTOCOL NR. 1 DREPTUL LA ALEGERI LIBERE**PROBLEMATICA INTERDICȚIA PENTRU ROMI DE A SE PREZENTA LA ALEGERI**

Sejdic și Finci v. Bosnia și Herțegovina	2009	Dispoziții discriminatorii care prevăd eligibilitate numai pentru persoanele care declară afilierii etnice bosniace, croate sau sârbe	Articolul 3 și 14 Protocol Nr. 1
---	-------------	---	-------------------------------------

NEDISCRIMINAREA ÎN DREPTUL INTERNAȚIONAL ȘI EUROPEAN

NEDISCRIMINAREA ESTE UN ELEMENT FUNDAMENTAL AL DREPTULUI INTERNAȚIONAL ȘI EUROPEAN?

PRINCIPIUL NEDISCRIMINĂRII ESTE UNUL DINTRE PRINCIPIILE CELE MAI IMPORTANTE ȘI FUNDAMENTALE ALE DREPTULUI INTERNAȚIONAL AL DREPTURILOR OMULUI.

- Nediscriminarea este una dintre temele centrale ale legislației internaționale privind drepturile omului. Este inclusă în Carta Organizației Națiunilor Unite, Declarația Universală a Drepturilor Omului și toate instrumentele succesive ale drepturilor omului și ale tratatelor privind drepturile omului;
- Nediscriminarea este un principiu fundamental al legislației europene, inclusiv al Convenției Europene a Drepturilor Omului și al instrumentelor legale ale CoE.

CONVENȚIA EUROPEANĂ PRIVIND DREPTURILE OMULUI GARANTEAZĂ PROTECȚIA ÎMPOTRIVA DISCRIMINĂRII, INCLUSIV DIN PARTEA POLIȚIEI.

- CEDO prevede garanții pentru drepturile omului și protecție împotriva discriminării în Articolul 14;
- Protocolul 12 al Convenției a prevăzut un domeniu de protecție care se extinde la exercitarea drepturilor prevăzute de legislația națională și garantează că nicio autoritate publică, inclusiv poliția, nu va discrimina vreoaică persoană fizică.

DISCRIMINAREA SE PRODUCĂ ORI DE CÂTE ORI AUTORITATEA PUBLICĂ, FĂRĂ VREUN MOTIV OBIECTIV SAU INTELIGIBIL:

- Tratează o persoană mai puțin favorabil decât altele în situații similare pe baza unei caracteristici particulare;
- Nu reușește să trateze oamenii în mod diferit atunci când se află în situații diferite;
- Aplică politici aparent neutre într-un mod care are un impact disproporționat asupra persoanelor sau grupurilor.

CONVENȚIA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI INTERZICE ORICE DISCRIMINARE, DE ORICE NATURĂ

- Articolul 14 interzice în mod expres discriminarea bazată pe "sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinie politică sau de altă natură, origine națională sau socială, pe asocierea cu o minoritate națională, pe proprietate, locul nașterii sau alt statut";
- Termenul de "alt statut" permite CEDO să extindă protecția Articolului 14 la alte motive care nu sunt menționate în mod specific, cum ar fi orientarea sexuală, handicapul, statutul HIV, starea civilă etc.;
- De la înființarea sa, până în decembrie 2016, CEDO a hotărât asupra a peste 250 de hotărâri privind discriminări pe motive diferite.

Din punctul de vedere al CEDO "Discriminare înseamnă tratarea diferită, fără o justificare obiectivă și rezonabilă, a persoanelor în situații similare".

Tratate universale privind drepturile omului care interzic discriminarea

Acordul internațional privind drepturile civile și politice, Acordul internațional privind drepturile economice, sociale și culturale, Convenția internațională privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială, Convenția privind eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor, Convenția privind drepturile copilului.

Declarații universale care interzic discriminarea

Declarația Universală a Drepturilor Omului, Declarația privind eliminarea tuturor formelor de intoleranță și a discriminării bazate pe religie sau credință, Declarația privind drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale sau etnice, religioase și lingvistice.

Tratatele privind drepturile omului ale Consiliului Europei care interzic discriminarea

Convenția Europeană a Drepturilor Omului, Carta socială europeană și Carta socială europeană (revizuită); Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale

ROMII ȘI NOMAZII DISCRIMINAREA ȘI POLIȚIA STANDARDE ÎN PRACTICĂ

STANDARDELE INSTITUITE DE CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI RELEVANTE PENTRU POLIȚIE ÎN PROBLEME DE DISCRIMINARE

POLIȚIA ARE OBLIGAȚIA DE A COMBATE DISCRIMINĂRILE ETNICE

CEDO a hotărât în repetate rânduri că autoritățile, inclusiv poliția, trebuie să utilizeze toate mijloacele disponibile pentru a combate rasismul și discriminarea etnică.

POLIȚIA ARE DATORIA DE A ANCHETA DISCRIMINĂRILE ETNICE

CEDO a hotărât că, dacă există suspiciuni privind atitudinile rasiale care induc un act violent, este deosebit de important ca ancheta oficială să fie urmărită cu vigoare și imparțialitate, având în vedere necesitatea de a reafirma în mod continuu condamnarea din partea societății a rasismului și urii etnice.

POLIȚIA ARE OBLIGAȚIA DE A LUA TOATE MĂSURILE NECESARE PENTRU A DEMASCA ORICE MOTIV ETNIC

Statele au o obligație generală, conform Articolului 2 și Articolului 3 din Convenție, de a desfășura o anchetă eficientă în cazurile deucidere sau de maltratare din partea poliției.

CEDO a hotărât că această obligație trebuie executată fără nicio discriminare.

Autoritățile statale au obligația suplimentară de a lua toate măsurile rezonabile pentru a demasca orice motiv rasist și de a ancheta dacă ura etnică sau prejudecățile au jucat un rol în evenimentele aflate în discuție.

VULNERABILITATEA ROMILOR ȘI A NOMAZILOR NECESITĂ O ANCHETARE SERIOASĂ DIN PARTEA POLIȚIEI

Constatând faptul că Romii au devenit o minoritate specifică, defavorizată și vulnerabilă, CEDO a decis că acest lucru necesită o protecție specială.

POLIȚIA ARE DATORIA DE A ANCHETA DECLARAȚIILE CREDIBILE DE HĂRȚUIRE A ROMILOR DE CĂTRE PERSOANE PRIVATE

Atunci când o persoană face afirmații credibile că a fost hărțuită pe motiv de rasism, a suferit atacuri verbale și amenințări fizice poliția are datoria de a lua toate măsurile rezonabile pentru a stabili dacă ura etnică sau prejudecățile au jucat un rol.

In general, jurisprudența CEDO distinge între discriminarea evidentă (discriminare directă) și discriminarea disimulată (discriminare indirectă).

DISCRIMINAREA DIRECTĂ are loc în cazul în care anumite categorii de persoane sunt tratate diferit, fără ca această diferență de tratament să aibă o justificare obiectivă și rezonabilă.

CEDO folosește formularea potrivit căreia trebuie să existe o diferență în tratarea persoanelor aflate în situații asemănătoare, care se bazează pe o caracteristică identificabilă.

DISCRIMINAREA INDIRECTĂ are loc atunci când o politică generală sau o măsură care este, în mod evident, neutră, are efecte negative în mod proporționat asupra persoanelor sau a unui grup de persoane, chiar dacă o astfel de politică sau măsură nu vizează acest grup.

De altfel, Articolul 14 nu interzice unui stat membru să trateze grupurile în mod diferit, pentru a corecta "inegalitățile de fapt" dintre ele. În anumite circumstanțe, lipsa încercării de a corecta inegalitățile prin tratamente diferite poate duce la o încălcare a articolului.

DISCRIMINAREA RASIALĂ SAU ETNICĂ necesită o reacție puternică din partea poliției.

Din punctul de vedere al vederea CEDO, discriminarea bazată pe originea etnică a unei persoane reprezintă un fel de discriminare deosebit de invidioasă și, având în vedere consecințele sale periculoase, impune autorităților o vigoare specială și o reacție vigoasă.

OBSERVAȚIILE DISCRIMINATORII ȘI INSULTELE RASISTE DIN PARTEA POLIȚIEI TREBUIE CONSIDERATE UN FACTOR AGRAVANT

CEDO a hotărât că remarcile discriminatorii și insultele rasiste trebuie să fie considerate un factor agravant atunci când se analizează existența unei forme de maltratare, în lumina Articolului 3.

ROMII ȘI NOMAZII, DISCRIMINAREA ȘI POLIȚIA JURISPRUDENȚĂ

ANUL	CAUZA	STATUL	ÎNCĂLCAREA	PROBLEMATICA ÎN DISCUȚIE
16.04.2019	Lingurar	România	Articolul 3 și 14	Maltratare și profiling etnic din partea poliției
11.12.2018	Lakatosova și Lakatos	Slovacia	Articolul 2 și 14	Lipsa investigării motivelor rasiste
16.10.2018	Lingurar și alții	România	Articolul 3 și 14	Folosire excesivă a forței, lipsa investigației presupuselor abuzuri motivate rasial
5.12.2017	Alkovic	Munte negru	Articolul 8 și 14	Lipsa unei anchete eficiente, lipsa protecției împotriva actelor bazate pe motive discriminatorii
31.10.2017	M.F	Ungaria	Articolul 3 și 14	Maltratare din partea poliției, lipsa unei anchete eficiente, lipsa investigării posibilelor motive rasiste
28.03.2017	Škorjanec	Croația	Articolul 3 și 14	Anchetare necorespunzătoare a violenței motivate rasial
12.01.2016	Boacă și alții	România	Articolul 3 și 14	Poliția, lipsa investigării plângerilor de discriminare
27.01.2015	Ciorcan și alții	România	Articolul 2 și 14	Poliția, lipsa investigării motivelor de discriminare
20.10.2015	Balázs	Ungaria	Articolul 3 și 14	Violență din partea unor persoane particulare Anchete ineficiente, motive rasiste / etnice care nu au fost luate în considerare în mod corespunzător
13.11.2012	Lăcătuș și alții	România	Articolul 6, 8 și 14	Violență din partea unor persoane particulare Decizii judiciare subiective, eșecul autorităților de a repara încălcările
20.09.2012	Fedorchenko, Lozenko	Ukraina	Articolul 2 și 14	Violență din partea unor persoane particulare; Lipsa investigării unor posibile motive rasiste/etnice
22.03.2010	Paraskeva Todorova	Bulgaria	Articolul 6 și 14	Decizie judiciară subiectivă pe motive etnice
04.03.2010	Stoica	România	Articolul 6 și 14	Poliție. Procurorul și poliția, anchetă subiectivă pe motiv rasial. Atitudini discriminatorii din partea poliției.
06.12.2007	Petropoulou Tsakiris	Grecia	Articolul 3 și 14	Poliție. Lipsa unei anchete posibil motivată rasial, atitudini discriminatorii din partea poliției
26.07.2007	Angelova și Iliev	Bulgaria	Articolul 2 și 14	Poliție. Nerespectarea și perceperea în mod corespunzător a unor infracțiuni motivate rasial
26.07.2007	Cobrazu	România	Articolul 3, 13 și 14	Anchetă subiectivă a Procuraturii asupra motivațiilor rasiale și a prejudecăților, lipsa anchetării posibilelor motive rasiale
31.05.2007	Šečić	Croația	Articolul 3 și 14	Violence by private individuals. Failure by police to consider racially motivated crime
13.12.2005	Bekos, Koutropoulos	Grecia	Articolul 3 și 14 și 14	Poliție. Violență motivată rasial. Lipsa unei anchete pentru a stabili dacă discriminarea a jucat un rol în acele incidente motivate
12.07.2005	Moldovan și Alții	România	Articolul 6, 8 și 14	Violență din partea unor persoane particulare. Decizii judiciare subiective, eșecul autorităților de a repara încălcările în cauză
06.07.2005	Nachova și Alții	Bulgaria	Articolul 2 și 14	Poliție. Eșecul de a investiga posibile motive rasiale, atitudini discriminatorii din partea poliției

STEREOTIPURI ȘI PREJUDECĂȚI

ANTI-ȚIGĂNISM

CE SUNT STEREOTIPURILE?

Stereotipurile sunt "o idee fixă pe care oamenii o au despre ceea ce este cineva sau ceva, mai ales o idee greșită" (Dicționar Cambridge).

CE SUNT PREJUDECĂȚILE?

Prejudecățile sunt "o opinie sau un sentiment inechitabil și nerezonabil, mai ales când este format fără o suficientă gândire sau cunoaștere" (Dicționar Cambridge).

Stereotipurile sunt pre-concepții și clișee, în timp ce prejudecățile sunt sentimente nefondate, de frică și de dispreț.

CE ESTE ANTI-ȚIGĂNISMUL?

Comisarul pentru Drepturile Omului al Consiliului Europei notează: "Antițigănistul, un termen care indică expresia specifică a subiectivismului, a prejudecăților și a stereotipurilor care motivează comportamentul zilnic al multor membri ai grupurilor majoritare, față de membrii comunităților de romi și nomazi, este adânc înrădăcinat Europa". (Consiliul Europei, Drepturile omului pentru romi și nomazi în Europa).

UNDE SE MANIFESTĂ ANTI-ȚIGĂNISMUL?

Antițigănistul: manifestat în folosirea retoricii stigmatizatoare anti-rome în public, în special în domeniul politic și în discursul din mass-media. Internetul este din ce în ce mai folosit ca o platformă, atât pentru exprimarea anti-țigănistului, cât și pentru organizarea grupurilor care îl promovează (Consiliul Europei, Drepturile omului pentru romi și nomazi în Europa).

CE ESTE PREJUDECATA?

Construcția socială a "infracționalității țigănești" a avut un impact negativ semnificativ asupra statutului social al comunității de romi, percepută ca o comunitate înclinată să comită infracțiuni. Această construcție nu este doar un stereotip, ci o manifestare a rasismului.

COMISIA EUROPEANĂ A CoE ÎMPOTRIVA RASISMULUI ȘI INTOLERANȚEI DEFINIȘTE ANTI-ȚIGĂNISMUL

O formă specifică de rasism, o ideologie bazată pe superioritatea rasială, o formă de dezumanizare și rasism instituțional, cultivată de discriminarea istorică, exprimată, printre altele, prin violență, discursul de ură, exploatare, stigmatizare și cea mai evidentă discriminare.

STEREOTIPURI PREJUDECĂȚI STANDARDELE ÎN PRACTICĂ

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI ȘI PROBLEMA "INFRAȚIONALITĂȚII ȚIGĂNEȘTI" PRIVIND RASISMUL

- În cauza Vona v. Ungaria, CEDO a declarat că organizarea unei serii de mitinguri pretinse contra "infraționalității țigănești" inclusiv prin parade paramilitare, poate fi privită ca implementarea unei politici de segregare rasială;
- CEDO a remarcat că marșurile intimidante pot fi considerate ca fiind primii pași în realizarea unei anumite viziuni a "legii și ordinii" care este, în esență, rasistă; Vona împotriva Ungariei, 2013 și R.B. v. Ungaria, 2016
- În cazul Király și Dömötör, CEDO s-a referit la o întrunire care viza în mod clar minoritatea romă, așa zis responsabilă pentru "infraționalitatea țiganilor", cu intenția de a intimida acest grup vulnerabil; Király și Domotor împotriva Ungariei, 2017

STEREOTIPIZAREA NEGATIVĂ POATE AVEA UN IMPACT ASUPRA SENTIMENTULUI DE IDENTITATE ȘI DE AUTO-APRECIERE

- CEDO a subliniat că orice stereotip negativ al unui grup, atunci când acesta ajunge un anumit nivel, este capabil să afecteze sentimentul de identitate al grupului și sentimentele de auto-apreciere și de încredere în sine ale membrilor grupului. În acest sens, se poate interpreta că afectează viața privată a membrilor grupului. Aksu împotriva Turciei, 2012 și R.B. v. Ungaria, 2016

STEREOTIPURILE ȘI PREJUDECĂȚILE POT INDICA FAPTUL CĂ POLIȚIA NU ESTE NEPĂRTINITOARE, DIN PUNCT DE VEDERE RASIAL

- În cauza Stoica vs. România, CEDO a considerat că "remarcile din raportul de poliție care descriu comportamentul agresiv al sătenilor ca fiind "țigănist pur", sunt în mod evident stereotipice și demonstrează că ofițerii de poliție nu erau neutri din punct de vedere rasial, nici la producerea incidentelor și nici pe parcursul anchetei;
- Curtea a fost "nemulțumită de faptul că procurorul militar nu a abordat în niciun fel comentariile din raportul poliției care descriu comportamentul agresiv al sătenilor ca 'țigănist pur' deși aceste remarci sunt în mod clar stereotipice". Stoican v. România, 2008;
- În cauza Petropoulou Tsakiris, CEDO a constatat că directorul adjunct al Poliției a făcut remarci generale tendențioase cu privire la originea romă a reclamantului, în ancheta administrativă. În special, Curtea a fost șocată de raportul privind rezultatele anchetei administrative informale. Acesta consideră că afirmația generală că plângerile depuse de romi au fost exagerate și au făcut parte din "tactica comună de a recurge la calomnia extremă contra ofițerilor de poliție, cu scopul evident de a slăbi orice formă de control al poliției" dezvăluie o atitudine discriminatorie generală din partea a autorităților. Petropoulou Tsakiris împotriva Greciei, 2008.

STEREOTIPURILE ȘI PREJUDECĂȚILE POT INDICA FAPTUL CĂ PROCURORII NU SUNT NEPĂRTINITORI CU PRIVIRE LA RASĂ

- În cauza Cobzaru contra României, CEDO a constatat că observațiile tendențioase făcute de procurori în legătură cu originea romă a reclamantului dezvăluie o atitudine discriminatorie generală din partea autorităților;
- Procurorul a remarcat faptul că atât reclamantul, cât și tatăl său erau cunoscuți ca "elemente antisociale predispușe la violență și furt", în conflict constant cu "colegii din grupul lor etnic". Mai mult, procurorul a constatat că, din motive "evidente", C.M., "și el, țigan", a negat că l-a bătut pe reclamant. Procurorul a considerat că declarația dată de V.L. nu putea fi luată în considerare deoarece și ea era țigancă – și verișoară a reclamantului – și, prin urmare, mărturia ei era nesemnificativă și subiectivă. CEDO, Cobzaru împotriva României, 2007.

POLIȚIA POATE JUCA UN ROL POZITIV ÎN ASIGURAREA UNEI PROTECȚII ÎMPOTRIVA MANIFESTĂRILOR DE PREJUDECĂȚI ȘI DE RASISM

- În cauza Sampanis, părinții non-romi au protestat de mai multe ori împotriva înscrierii la școală a copiilor romi, blocând intrarea în școală și strigând sau afișând mesaje împotriva romilor: "Nici un rom nu va mai intra în școală. Nu veți intra!". Sau "Școala rămâne închisă din cauza problemelor cu țiganii".
- O confruntare în fața școlii a fost evitată grație intervenției prompte a poliției; grație poliției, copiii romi au putut merge la școală;
- Din prima zi de incidente, ofițerii de poliție au fost staționați în afara școlii pentru a asigura intrarea și ieșirea elevilor romi;
- În hotărârea sa în cazul Sampanis, CEDO s-a referit la manifestările non-rome ca la "incidente rasiste care au avut loc în fața școlii primare". Curtea a remarcat că "forțele de poliție au fost trimise de mai multe ori la școlile primare din [...] pentru a menține ordinea și pentru a împiedica comiterea de acte ilegale împotriva elevilor de origine romă. Acest lucru nu exclude totuși ipoteza că incidentele menționate mai sus au cântărit în decizia ulterioară a autorităților, de a plasa elevii de origine romă în săli de prefabricate care constituie o anexă la școala primară".

STEREOTIPURI PREJUDECĂȚI

JURISPRUDENȚĂ

ANUL	CAUZA	STATUL	ÎNĂLCAREA	PROBLEMATICA ÎN DISCUȚIE
16.04.2019	Lingurar	România	Articolul 3 și 14	Maltratare din partea poliției, profiling etnic din partea poliției
17.01.2017	Király și Dömötör	Ungaria	Articolul 8	Lipsa protecției împotriva manifestărilor rasiste
12.04.2016	R.B.	Ungaria	Articolul 8	Investigație inadecvată a reclamațiilor de presupuse abuzuri motivate rasial
09.07.2013	Vona	Ungaria	Articolul 11	Dizolvarea asociațiilor pe motiv de demonstrații anti-rome
28.05.2013	Lavida și alții	Grecia	Articolul 2 și 14 Protocol 1	Discriminare în educație
29.01.2013	Horvath și Kiss	Ungaria	Articolul 2 și 14 Protocol 1 V	Discriminare în educație
11.12.2012	Sampani și alții	Grecia	Articolul 2 și 14 Protocol 1	Discriminare în educație
13.11.2012	Lacatus și alții	România	Articolul 6, 8 și 14	Violență din partea unor particulari. Decizie părtinitoare a curții, eșecul autorităților de a redresa situația
20.09.2012	Fedorchenko, Lozenko	Ucraina	Articolul 2 și 14	Violență din partea unor particulari. Lipsa investigării unor posibile motive rasiste/entice ale infracțiunilor
12.06.2012	N.B.	Slovacia	Articolul 3 și 8	Sterilizare forțată. Lipsa siguranței juridice pentru drepturile reproductive
24.04.2012	Yordanova și alții	Bulgaria	Articolul 8	Evacuări forțate și lipsa unei alternative de locuință

STEREOTIPURI PREJUDECĂȚI

JURISPRUDENȚĂ

ANUL	CAUZA	STATUL	ÎNĂLCAREA	PROBLEMATICA ÎN DISCUȚIE
15.03.2012	Aksu	Turcia	Articolul 8	Publicații insultătoare la adresa comunității romilor
8.11.2011	V.C.	Slovacia	Articolul 3 și 8	Sterilizarea forțată. Lipsa garanțiilor juridice pentru drepturile reproductive
22.03.2010	Paraskeva Todorova	Bulgaria	Articolul 6 și 14	Hotărâri subiective ale tribunalelor cu privire la etnie
16.03.2010	Orsus	Croația	Articolul 2 și 14 Protocol 1	Discriminarea în sistemul educațional
4.03.2008	Stoica	România	Articolul 3 și 14	Poliția. Anchete subiective ale parchetului și poliției privind aspectul rasial.
11.12.2012	Sampani și alții	Grecia	Article 2 & 14 Protocol 1	Discrimination in Education
12.11.2007	D.H. și alții	Republica Cehă	Articolul 2 și 14 Protocol 1	Discrimination in Education V
06.12.2007	Petropoulou Tsakiris	Grecia	Articolul 3 și 14	Poliția. Lipsa anchetei atitudinii posibil motivate rasist din partea poliției
12.07.2005	Moldovan și alții	România	Articolul 6, 8 și 14	Violență din partea unor persoane private. Hotărâri subiective ale tribunalelor, eșecul la repararea încălcării
27.05.2004	Connors	Regatul Unit	Articolul 8	Evacuări forțate și lipsa unei alternative de locuință

SECȚIUNEA 4

INFRAȚIUNILE MOTIVATE RASIST

INFRAȚIUNILE MOTIVATE RASIST ÎN CONTEXTUL STANDARDELOR COE

- Definirea și înțelegerea conceptelor de infracțiune motivată rasial și de incident rasist
- Infracțiuni comise de către membrii unor grupuri extremiste
- Demonstrații de ură - insulte proferate în timpul demonstrațiilor unor grupuri rasiste/de extremă dreapta la adresa romilor și a nomazilor în jurul așezărilor lor
- Atacuri aleatorii împotriva romilor și a nomazilor
- Victime ale unei infracțiuni motivate rasial prin asociere / identitate eronată
- Motive mixte în spatele comiterii unei infracțiuni motivate rasial
- Discursul de instigare la ură: o formă particulară de infracțiune motivată rasial

CONCEPTELE DE INFRAȚIUNE MOTIVATĂ RASIAL ȘI INCIDENTUL RASIST STANDARDE ÎN PRACTICĂ

CE ESTE O INFRAȚIUNE MOTIVATĂ RASIAL?

Prin infracțiune motivată rasial (cunoscută și sub denumirea de "infracțiune motivată de ură" sau "infracțiune motivată de prejudecăți"), se face referire la o infracțiune comisă intenționat împotriva unei persoane sau a proprietății acesteia, exclusiv sau cel puțin parțial din cauza faptului sau percepției posesiei, sau asocierii cu o anumită caracteristică (cum ar fi rasa, religia, dizabilitatea) prevăzută de lege.

O concepție greșită despre infracțiunile motivate rasial este aceea că numai anumiți indivizi (cum ar fi membrii minorităților) pot fi victime ale infracțiunilor motivate rasial. Nu este cazul.

- Victima unei infracțiuni motivate rasial, nu trebuie neapărat să fie fi victima unei astfel de infracțiuni. Și aceasta, datorită faptului că ceea ce este semnificativ în clasificarea unui act drept infracțiune motivată rasial este convingerea agresorului că victima acesteia este membru al unui anumit grup.

DE CE AR TREBUI SĂ TRATEZE POLIȚIA CU PRIORITYE INFRAȚIUNILE MOTIVATE RASIAL?

CEDO a recunoscut efectele deosebit de negative ale infracțiunilor motivate rasial asupra victimelor și a afirmat că poliția și autoritățile trebuie să acorde prioritate investigării și sancționării unor astfel de infracțiuni:

- "Tratarea violenței induse de rasă și a brutalității la fel ca și cazurile care nu au niciun accent rasist ar fi ca și cum am privi cu ochii unui orb natura specifică a acestor acte deosebit de distructive ale drepturilor fundamentale. Un eșec de a face o distincție între situații care, în esență, sunt tratate diferit, poate constitui un tratament nejustificat și ireconciliabil cu Articolul 14 [dreptul la protecție împotriva discriminării] din Convenție." (Šečić împotriva Croației, nr. 40116/02, 31 mai 2007)

INFRAȚIUNI MOTIVATE RASIST POTRIVIT CONVENȚIEI EUROPENE A DREPTURILOR OMULUI

Infracțiunile motivate rasial includ întotdeauna două elemente:

- Procurorul a remarcat faptul că atât reclamantul, cât și tatăl său erau cunoscuți ca "elemente antisociale predispuse la violență și furt", în conflict constant cu "colegii din grupul lor etnic". Mai mult, procurorul a constatat că, din motive "evidente", C.M., "și el, țigăn", a negat că l-a bătut pe reclamant. Procurorul a considerat că declarația dată de V.L. nu putea fi luată în considerare deoarece și ea era țigăncă - și verișoară a reclamantului - și, prin urmare, mărturia ei era ne semnificativă și subiectivă. CEDO, Cobzaru împotriva României, 2007

POLIȚIA POATE JUCA UN ROL POZITIV ÎN ASIGURAREA PROTECȚIEI ÎMPOTRIVA MANIFESTĂRILOR DE RASISM ȘI A PREJUDECĂȚILOR

O infracțiune penală comisă cu o motivare subiectivă

Traducerea acestei formule în concepția CEDO, pentru o infracțiune motivată rasial va fi:

Un act / omisiune care încalcă prevederile Articolului 2/3/8 (echivalentul infracțiunii penale conform formulării de mai sus), și ale Articolului 14 Protocolul 12 (echivalentul motivația subiective a formulării de mai sus)

INFRAȚIUNI COMISE DE MEMBRII UNOR GRUPURI EXTREMISTE

STANDARDE ÎN PRACTICĂ

Incidente rasiste: precursori potențiali ai unei infrațiuni motivate rasist

Un concept legat de infrațiunea motivată rasial este acela al incidentului rasist, definit de ECRI în Recomandarea sa de politică generală nr. 11 privind combaterea rasismului și a discriminării rasiale în poliție (2007) ca fiind orice incident perceput ca rasist de către victimă sau de către orice altă persoană"

Nu orice incident rasist constituie o infrațiune motivată rasial, dar fiecare incident rasist trebuie investigat temeinic. Orice incident rasist trebuie înregistrat dat fiind că va putea fi utilizat ulterior în cazul unei infrațiuni motivate rasial (de exemplu, o infrațiune comisă de o persoană care a făcut mai multe declarații anti-romi, în trecut)..

Adoptarea unei definiții atât de largi a termenului este importantă din următoarele motive:

- Transmite un mesaj victimelor infrațiunilor motivate de ură, acela că vocile lor vor fi auzite și că pot avea încredere în poliție;
- Permite poliției să capete o imagine cuprinzătoare a situațiilor privind apariția și manifestarea rasismului în societate, precum și să monitorizeze sistemul de justiție penală.
- Asigură că toate potențialele infrațiuni motivate rasial vor fi întotdeauna anchetate de poliție. Dimpotrivă, clasificarea tardivă a unei infrațiuni ca motivată rasial ar putea priva poliția și autoritățile de urmărire penală de materiale esențiale;
- Oferă poliției informații despre motivele infractorului și ar putea explica comportamentul său infracțional;
- Un instrument important în asigurarea monitorizării și înregistrării adecvate a tuturor incidentelor rasiste este reprezentat de inițierea unui formular de incident rasist, un exemplu în acest sens fiind prezentat în Anexa Toolkit.

PUNCTE DE LUAT ÎN CONSIDERARE

Autorii infrațiunilor motivate de ură ar putea să nu-și facă cunoscută motivația rasistă (de exemplu, prin remarci rasiste, în mod explicit, atunci când comite o infrațiune sau lansând alte semnale verbale). Cu toate acestea, de multe ori, circumstanțele factuale ale infrațiunii vor permite poliției să suspecteze existența motivației rasiale, generând astfel o obligație de a ancheta.

STUDIU DE CAZ

Šečić v. Croația - 40116/02, hotărârea din 31 mai 2007

- Doi bărbați neidentificați au atacat reclamantul, o persoană de origine romă, când acesta colecta fier vechi în Zagreb, în aprilie 1999. L-au bătut cu scânduri de lemn și au strigat insulte rasiale, în timp ce alți doi bărbați l-au urmărit. La puțin timp după aceea, poliția a sosit, a intervievat la fața locului și a făcut o căutare nereușită a atacatorilor. Solicitantul a suferit multiple fracturi la nivelul coastelor și a fost diagnosticat ca suferind de tulburări de stres post-traumatic;
- În iulie 1999, avocatul său a depus o plângere penală. Procurorul a ignorat informația potrivit căreia persoanele responsabile de atacul asupra reclamantului au efectuat, de asemenea, o serie de alte atacuri asupra romilor, după cum a recunoscut într-un interviu televizat de către un tânăr skinhead;
- Cu toate acestea, poliția nu a putut să ancheteze persoana care a apărut la interviul de la televiziune, deoarece jurnalistul a refuzat să-i dezvăluie identitatea.

INFRAȚIUNI MOTIVATE RASIAL

HOTĂRÂREA CURȚII

CEDO a constatat o încălcare a Articolelor 3 și 14 din cauza numeroaselor eșecuri din partea poliției și a autorităților de urmărire penală în efectuarea unei anchete eficiente.

- Deși au ajuns la concluzia că acei skinheads despre care se știe că au participat la incidente similare au efectuat atacul, nu au anchetat pe nimeni din acel grup sau nu au dat în niciun fel curs informațiilor furnizate.
- Mai mult, nu a fost anchetat nici individul identificat ca martor ocular. Poliția nu a solicitat un mandat prin care să convingă pe jurnalist să-i dezvăluie sursa.
- Obținerea unui astfel de ordin nu ar fi fost neapărat incompatibilă cu libertatea presei garantată în temeiul Articolului 10 al Convenției, dat fiind că ar fi fost de competența instanței să analizeze toate informațiile și să decidă dacă identitatea sursei trebuia dezvăluită.
- CEDO a pus un accent deosebit pe faptul că atacatorii reclamantului erau suspecți de apartenența la un grup de skinheads. Era în natura unor astfel de grupuri de a fi guvernate de o ideologie extremistă și rasistă.
- În consecință, știind că atacul a fost probabil rezultatul urii etnice, poliția nu ar fi trebuit să permită anchetei să dureze mai mult de șapte ani fără să ia măsuri serioase pentru identificarea sau urmărirea penală a persoanelor responsabile.

PUNCTE CHEIE DE EXPLOATARE A HOTĂRĂRII ÎN LEGĂTURĂ CU POLIȚIA

- Informația potrivit căreia autorul unei presupuse infracțiuni este un membru al unui grup rasist / extremist, care susține violența și ideologiile extreme, ar trebui să alerteze imediat poliția și procurorul asupra faptului că infracțiunea ar putea fi motivată rasial;
- Autoritățile de anchetare ar trebui să examineze, de asemenea, dacă presupusa infracțiune motivată rasial a fost un eveniment sau o parte izolată a unui tipar mai larg de infracțiuni comise împotriva unui anumit grup social; cu cât numărul acestor infracțiuni este mai mare, cu atât mai mare este probabilitatea ca acestea să fie orchestrate și motivate rasial;
- Autoritățile de anchetare ar trebui să efectueze toate demersurile de cercetare pe care le au la dispoziție, cum ar fi interogarea victimei și a martorilor oculari. De asemenea, nu ar trebui să neglijeze să citeze și să pună întrebări profesioniștilor, cum ar fi jurnaliștii, chiar dacă aceștia din urmă ar putea avea un anumit statut privilegiat;
- Un refuz potențial din partea jurnalistului de a furniza poliției detaliile despre skinhead-ul pe care l-a interviuat nu ar încălca dreptul său de a nu-și dezvălui sursele, un drept garantat în temeiul Articolului 10 (dreptul la libertatea de exprimare) din Convenția Europeană.

MARȘURI DE URĂ DEMONSTRAȚII RASISTE/ DE EXTREMĂ DREAPTA

MARȘURI DE URĂ – INFRAȚIUNI COMISE ÎN TIMPUL DEMONSTRAȚIILOR UNOR GRUPURI RASISTE / DE EXTREMĂ DREAPTA ÎN JURUL AȘEZĂRILOR DE ROMI ȘI NOMAZI

PUNCTE DE LUAT ÎN CONSIDERARE

- O nouă formă de intoleranță rasistă constă în organizarea de demonstrații sau marșuri organizate de membrii grupurilor extremiste din localitățile în care se știe că locuiesc romi și nomazi. Scopurile acestor marșuri sunt de a-i intimida pentru a-și părăsi casele, în timp ce există întotdeauna riscul ca astfel de demonstrații să degereze în incidente violente.

STUDIUL DE CAZ

Király și Dömötör v. Ungaria - 10851/13, hotărârea din 17, ianuarie 2017

- Solicitanții erau cetățeni maghiari de origine romă. În august 2012, a avut loc o demonstrație împotriva romilor în localitatea lor. Au fost făcute relatări și, ulterior, demonstrații s-au îndreptat către casele locuite de romi, amenințând locuitorii și angajându-se în acte de violență;
- Reclamanții s-au plâns că autoritățile nu și-au îndeplinit obligațiile de a interzice desfășurarea demonstrației sau de a-i proteja de amenințările rasiste rostite în cursul marșului anti-romi și de a desfășura o anchetă eficientă a incidentului care încălca Articolul 8.

INFRAȚIUNI MOTIVATE RASIAL

HOTĂRÂRE A CURȚII

- CEDO a constatat cu satisfacție că poliția a întreprins o serie de măsuri operaționale pentru a se asigura că demonstrația nu va conduce la violență. De asemenea, a fost de acord cu decizia luată de poliție de a nu interzice demonstrația, a considerat că poliția a acționat în mod profesional și decizia de a permite desfășurarea marșului nu a fost nerezonabilă, cu atât mai mult cu cât s-au luat măsuri pentru a se asigura că nu se va cauza nici o atingere locuitorilor romi din localitate;
- De asemenea, CEDO a considerat că amenințările împotriva romilor în cursul demonstrației nu s-au materializat de fapt în acte concrete de violență fizică împotriva reclamantilor;
- Cu toate acestea, CEDO a considerat că faptul că anumite acte de violență au fost întreprinse de cel puțin unii dintre demonstranți și că, în urma discursurilor pe care demonstranții le-au ținut în cartierul de romi, cu amenințări, ar fi trezit în reclamantii o justificată teamă de violență și umilință, cu atât mai mult cu cât nu puteau reacționa, de exemplu ieșind din casă și, prin urmare, constituind un public captiv;
- Amenințările au fost îndreptate împotriva locuitorilor romi din cauza apartenenței lor la o minoritate etnică și au afectat astfel, în mod necesar, sentimentele de autoapreciere și de încredere în sine ale membrilor săi, inclusiv ale reclamantilor;
- CEDO a fost extrem de critică față de modul în care au fost puse în aplicare mecanismele de drept penal, pe care le-a considerat că încălcau obligațiile pozitive ale statului în temeiul Articolului 8;
- Autoritățile naționale ar fi trebuit să acorde o atenție deosebită contextului specific în care au fost făcute declarațiile rasiste. În special, autoritățile ar fi trebuit să țină seama de faptul că evenimentul a fost organizat într-o perioadă în care marșurile care implicau grupuri mari și care vizau romii au avut loc pe o scară care s-ar putea califica drept intimidare la scară largă și coordonată;
- Declarațiile rasiste, considerate împreună cu contextul în care acestea au fost exprimate, ar putea constitui un risc clar și iminent de violență și ar putea provoca temeri din partea destinatarilor lor;

PUNCTE CHEIE DE EXPLOATARE A HOTĂRĂRII ÎN LEGĂTURĂ CU POLIȚIA

- CEDO nu va încerca să ghideze secundar poliția cu privire la natura și amploarea măsurilor operaționale care trebuie angajate în astfel de circumstanțe, în cazul în care poliția nu acționează în mod vădit inadecvat. În acest caz, Curtea a acceptat cu ușurință argumentul potrivit căruia interzicerea demonstrației (așa cum au solicitat reclamantii) ar fi condus la izbucnirea unor incidente violente și mai grave. Totuși, aceasta nu scutește autoritățile de obligația de a monitoriza îndeaproape conduita demonstranților și de a lua măsuri împotriva celor care acționează violent.
- CEDO a subliniat că aceasta nu a fost o demonstrație obișnuită în care protestatarii să caute să-și exprime nemulțumirile reale sau imaginare. A fost, mai degrabă, o demonstrație deschis rasistă, care vizează intimidarea și hărțuirea psihologică a romilor care nu erau în situația de a se apăra și de aceea aveau nevoie de o protecție sporită din partea autorităților. Ca rezultat, a fost solicitată o reacție și mai dinamică.
- Un răspuns ferm al autorităților de stat la fenomenul rasismului este necesar nu numai pentru a sancționa actele infracționale și a proteja drepturile omului ale persoanelor implicate, ci și pentru a transmite un mesaj clar al societății, că fenomenele rasiste nu vor fi tolerate.

INFRAȚIUNI MOTIVATE RASIAL

PUNCTE DE LUAT ÎN CONSIDERARE

Un element caracteristic al infracțiunii motivate rasial este lipsa de contact prealabil, de orice fel, între făptuitor și victimă. Nu există nimic care să sugereze, în cauza Secic c. Croației (a se vedea fișa nr XX), de exemplu, că o altă persoană romă în poziția reclamantului nu ar fi fost atacată.

STUDIU DE CAZ

Yotova v. Bulgaria, 43606/04, hotărârea din 23 octombrie 2012

- Reclamantul era de origine romă și a decis să facă o petrecere acasă, două zile după ce au avut loc altercații grave între unii tineri de origine romă din satul în care locuia și câțiva tineri de origine bulgară dintr-un sat în apropiere;
- La miezul nopții, câteva focuri au fost trase dintr-o mașină spre poarta din fața casei, iar reclamantul a fost lovit în piept, umăr și braț. În urma atacului, a fost declarată invalidă la peste 75%;
- Autoritățile au efectuat o serie de acte de investigație și au interogat un număr de tineri etnici bulgari din satul din apropiere, dar, având în vedere caracterul aleator al incidentului, nu au declanșat vreo anchetă în ceea ce privește natura potențial rasistă a incidentului.

HOTĂRÂREA CURȚII

- CEDO a remarcat faptul că reclamantul a alertat autoritățile de anchetă cu privire la posibilitatea ca infracțiunea să fie motivată rasial, fără însă ca autoritățile să examineze plângerea și să lanseze o linie de anchetă în acest sens;
- Ancheta a fost insuficientă, deoarece Curtea a criticat eșecul autorităților de a interoga tinerii bulgari acuzați despre atitudinea lor generală față de romi;
- În plus, nu s-a reușit să se verifice dacă unul sau mai mulți dintre acești tineri au participat și în trecut la incidente violente motivate rasial sau dacă au aderat la o ideologie extremistă sau rasistă;
- De asemenea, nu au fost interogați despre existența vreunei legături între altercația anterioară dintre romi și non-romi și evenimentul în cauză (și anume, împușcarea reclamantului);
- Deficiențele de mai sus din cadrul anchetei au fost considerate de CEDO că încalcau aspectul procedural al Articolului 2 (dreptul la viață), coroborat cu Articolul 14 (dreptul la protecție împotriva discriminării).

PUNCTE CHEIE DE EXPLOATARE A HOTĂRÂRII ÎN LEGĂTURĂ CU POLIȚIA

- CEDO a considerat că autoritățile de anchetare ar fi trebuit să suspecteze că infracțiunea putea fi motivată rasial, așa cum susține reclamantul, având în vedere natura acesteia, originea etnică a victimei și faptul că a avut loc la scurt timp după o altercație violentă între romi și tinerii bulgari;
- CEDO a considerat, de asemenea, că este important ca autoritățile, în cazurile unor presupuse infracțiuni motivate rasial, să încerce să evalueze dacă potențialul făptuitor ar putea avea prejudecăți sau păreri defavorabile împotriva romilor;
- În conformitate cu recomandarea ECRI privind colectarea datelor privind incidentele rasiste și utilizarea lor ulterioară în cursul unei urmăriri penale, Curtea pare să fi considerat că astfel de măsuri ar putea fi importante atunci când se anchetează dacă o infracțiune ar putea avea accente rasiale.

VICTIMELE INFRAȚIUNILOR MOTIVATE RASIAL PRIN ASOCIERE ȘI/SAU IDENTITATE ERONATĂ

PUNCTE DE LUAT ÎN CONSIDERARE

- O problemă interesantă apare atunci când un făptuitor vizează, în același timp, atât un membru al unui grup social vulnerabil, cât și o persoană aparținând majorității, fără a avea caracteristicile externe care ar putea conduce la convingerea greșită că și acesta ar fi membru al grupului social vulnerabil;
- De exemplu, un skinhead, după ce ținut discursuri rasiste împotriva romilor, atacă doar o singură persoană de origine etnică romă. Pentru a complica și mai mult acest scenariu, să presupunem că numai persoana de etnie romă posedă caracteristici externe care sunt asociate de regulă cu romii (de exemplu, un ten de piele întunecată sau purtarea a ceea ce este cunoscut pentru a constitui o îmbrăcăminte tradițională romă) persoană care nu este de etnie romă și care nu se conformează niciunui din stereotipurile privind aspectul exterior al romilor;
- Ar reprezenta aceasta o infracțiune motivată rasial și, dacă da, ar fi aceasta o infracțiune în raport cu ambele victime sau numai în raport cu victima rom?
- O problemă asemănătoare apare în cazurile în care făptuitorul se înșeală în privința identității unei victime, atunci când comite o infracțiune motivată rasial. De exemplu, un făptuitor atacă o persoană despre care crede că este de origine etnică romă, pentru a descoperi

STUDIU DE CAZ

Škorjanec v. Croația, 25536/14 - hotărârea din 28 martie 2017

- Reclamanta, de origine etnică croată, și partenerul său, de origine romă, a intrat într-o altercație cu două persoane care au început să o împingă, să o insulte și să o amenințe pentru că era într-o relație cu un bărbat de origine romă;
- Puțin după aceea, unul dintre atacatori l-a apucat pe tânăr de tricou, l-a aruncat la pământ și l-a lovit în cap;
- Atacatorii s-au întors apoi la partenera reclamantului și, spunând că toți romii ar trebui uciși, au început să o lovească și chiar au încercat să o înjunghie cu un cuțit;

- Poliția a depus plângere împotriva celor doi făptași, dar a menționat reclamantul doar în calitate de martor și nu ca victimă. În cele din urmă, autorii au fost condamnați la un an și șase luni de închisoare pentru atacul rasial motivat față de partenerul reclamantei;
- Reclamanta a formulat singură o plângere penală, argumentând că și ea este victimă a unei infracțiuni motivate rasial;
- Cu toate acestea, plângerea sa a fost respinsă deoarece ea nu era de origine etnică romă, așadar atacul împotriva ei nu putea fi motivat rasial.

HOTĂRÂREA CURȚII

- CEDO a subliniat că atât reclamanta, cât și partenerul ei, au declarat în mod repetat în cursul procedurii penale că au considerat că atacul asupra ambelor persoane a fost motivat rasial. Aceasta ar trebui să fie suficient pentru a declanșa obligația autorităților de poliție și de urmărire penală de a investiga dacă motivația rasială a jucat un rol în atac;
- CEDO a reiterat, de asemenea, că autoritățile ar trebui să aibă în vedere și contextul mai larg al infracțiunii, precum și faptul că autorii ar putea avea motive mixte;
- Curtea a considerat apoi că autoritățile ar trebui să încerce, după primirea unor acuzații credibile de infracțiune motivată rasial, să stabilească dacă există o legătură între un act infracțional și discriminarea rasială nu numai în legătură cu infracțiunile împotriva persoanelor, pe baza propriului statut sau caracteristică personală, reale sau percepute, dar și în ceea ce privește infracțiunile bazate pe asocierea sau afilierea, reală sau percepută, a victimei, cu o altă persoană care, în mod real sau astfel perceput, ar avea un anumit statut de caracteristici protejate;
- CEDO a constatat că în cazul de față nu a avut loc o astfel de anchetă, în primul rând pentru că autoritățile au considerat ca fiind esențial faptul că reclamantul nu era de etnie romă. Drept urmare, autoritățile nu au încercat să afle dacă reclamanta a fost agresată din cauza asocierii ei cu o persoană de etnie romă și dacă această percepție a unei asocieri (din partea făptuitorilor) ar fi suficientă pentru a face din aceasta o infracțiune motivată. CEDO a considerat că acest eșec a încălcat aspectul procedural al Articolului 3, coroborat cu Articolul 14 (dreptul la protecție împotriva discriminării).

VICTIMELE INFRAȚIUNILOR MOTIVATE RASIAL PRIN ASOCIERE ȘI/SAU IDENTITATE ERONATĂ

PUNCTE CHEIE DE EXPLOATARE A HOTĂRĂRII ÎN LEGĂTURĂ CU POLIȚIA

- CEDO ar dori ca poliția să continue investigarea presupuselor infracțiuni motivate rasial, chiar dacă pe parcursul investigației apar dovezi că făptuitorul s-a înșelat cu privire la identitatea etnică a victimei;
- Astfel de dovezi nu pot, ca atare, să transforme ulterior infracțiunea într-una motivată non-rasial; mai degrabă, ceea ce este important pentru poliție este de a stabili dacă în momentul comiterii infracțiunii, făptuitorul credea că victima aparținea unui grup social vulnerabil. Așadar, greșeala făptuitorului în ceea ce privește identitatea etnică a victimei nu trebuie folosită în avantajul său (al făptuitorului), de ex., atunci când conduce la reducerea pedepsei;
- În mod similar, CEDO ar dori ca poliția să țină seama de faptul că uneori autorii infracțiunilor motivate rasial își îndreaptă atenția asupra victimelor, știind precis că nu fac parte dintr-un grup vulnerabil, ci doar pentru că sunt, în mod real, sau doar percepute ca fiind asociate cu o persoană aparținând unui grup vulnerabil;
- Asocierea poate lua diferite forme: o relație personală, o prietenie sau o căsătorie. Chiar și faptul că făptuitorul știa că victima nu aparținea unui grup vulnerabil, ci doar era asociată cu o persoană aparținând aceluși grup, nu ar trebui să împiedice poliția să clasifice infracțiunea ca motivată rasist și să o investigheze în consecință;
- Astfel, chiar dacă făptuitorii din cauza Škorjanec erau pe deplin conștienți de faptul că reclamanta nu era de etnie romă, ci au atacat-o pentru că era într-o relație cu o persoană de etnie romă, acest atac trebuia totuși calificat drept motivat rasial.

MOTIVE MIXE ÎN SPATELE INFRAȚIUNILOR MOTIVATE RASIAL

PUNCTE DE LUAT ÎN CONSIDERARE

- Natura umană fiind la fel de imprevizibilă și de nepătruns, este adesea dificil să se identifice motivele exacte ale unei infracțiuni. Situația este mai complicată atunci când există dovezi că au fost în joc mai mult de două motive: de exemplu, să luăm în considerare cazul jefuirii unei persoane de etnie romă, făptuitorul strigând insulte rasiale privind originea etnică a persoanei, în timp ce o lovește și-i sustrage portofelul;
- Va putea autorul să susțină ulterior că, deoarece el era în primul rând interesat de conținutul portofelului, a comis doar un jaf și nu o infracțiune motivată rasial?

STUDIU DE CAZ

Balázs v. Ungaria, 15529/12, 20 octombrie 2015

- Reclamantul era un bărbat rom care, după ce a părăsit un club la orele dimineții, a fost atacat de un om care s-a prezentat drept ofițer de poliție (și care ulterior s-a dovedit chiar a fi ofițer de penitenciar). Ofițerul s-a alăturat unui grup în care trei bărbați făceau comentarii cu privire la originea sa de origine romă, insultau pe reclamant și pe prietena lui;
- Ofițerul s-a referit apoi la el cu expresia "țigan murdar". Lupta s-a încheiat prin intervenția a trei cunoștințe ale reclamantului. Reclamantul, prietena lui și ofițerul penitenciarului, care între timp au chemat poliția, au fost duși la o secție de poliție, unde au rămas până a doua zi. Deși ambii bărbați au fost răniți în luptă, doar ofițerul penitenciarului a fost supus unui examen medical;
- Un medic generalist a înregistrat rănilor reclamantului, vânătași pe piept, spate, gât și față, la două zile după incident. Solicitantul a depus o plângere penală împotriva ofițerului penitenciarului, descriind incidentul și prezentând materialele pe care le-a găsit pe Internet, și anume postările ofițerului într-o rețea socială, potrivit căreia, cu o seară înainte, el "lovise la cap un țigan care se afla întins pe jos";
- Procurorul a deschis o anchetă penală împotriva ofițerului privind comiterea prezumată a unei infracțiuni motivată rasial, dar a întrerupt ulterior investigația pentru lipsa de probe precum că ofițerul ar fi atacat reclamantul exclusiv din motive de ură rasială;
- În urma plângerii reclamantului împotriva acestei decizii, cererea avocatului său de a fi audiat ca suspect sau martor a fost respinsă pentru motivul că, în cadrul unei proceduri paralele împotriva ofițerului, în urma unor acuzații de comportament turbulent, el fusese deja audiat ca și bănuit. Decizia de a întrerupe investigația a fost confirmată în septembrie 2011. În mai 2012, ofițerul a fost condamnat pentru un comportament turbulent pentru implicarea sa într-un incident și a fost supus la un termen de încercare de un an.

HOTĂRÂREA CURȚII

- În ciuda faptului că persoana care a acuzat pârâtul a fost găsită vinovată, CEDO a constatat o încălcare a aspectelor procedurale ale Articolului 3, coroborat cu Articolul 14. Considerând că nu numai actele bazate exclusiv pe caracteristica victimei pot fi clasificate ca infracțiuni motivate rasial, CEDO a recunoscut că făptașii pot avea motive mixte, fiind influențați de factori situaționali, la fel sau mai puternici decât atitudinea părtinitoare față de grupul de care aparține victima;
- Ca urmare, a considerat că preocuparea procurorului în stabilirea faptului că motivarea făptuitorului a fost "tocmai" aceea a originii etnice a reclamantului rom, a fost nepotrivită;
- CEDO a criticat incapacitatea autorităților de urmărire penală de a lua în considerare postările făptuitorului pe Facebook după incident, unde a menționat în mod explicit originea romă a reclamantului, precum și o altă postare în care a furnizat un link cu o scenă de film care conținea un mesaj rasist și de intoleranță, ca și aluzia la "gunoiul" rom.

Referirea la principiile OSCE

CEDO s-a referit, de asemenea, aprobând următoarele două principii stabilite de Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa / Oficiul pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului OSCE-ODIHR și anume:

- Autorii unor crime motivate rasial avertizează adesea, sau "se laudă" despre "isprăvile lor", înainte, în timpul sau după ce le perpetrează. Ei pot, de exemplu, să denumească mesajul lor în câteva cuvinte / cu inițialele grupului din care fac parte sau cu un anulat cod / sau alte însemne care constituie dovada puternică a motivației rasiale;
- Autorii infracțiunilor motivate rasial comit adesea o a doua infracțiune (de ex. un furt) pentru a putea susține mai apoi că infracțiunea lor nu a fost motivată exclusiv de motive rasiale.

(Principiile menționate în ghidul de resurse OSCE/ODIHR intitulat Prevenirea și reacția față de infracțiunile bazate pe ură (2009)

MOTIVE MIXE ÎN SPATELE INFRAȚIUNILOR MOTIVATE RASIAL

PUNCTE CHEIE DE EXPLOATARE A HOTĂRĂRII ÎN LEGĂTURĂ CU POLIȚIA

- CEDO a considerat în mod clar că infracțiunile motivate rasial pot fi comise chiar și atunci când făptuitorul nu a fost motivat în primul rând, sau chiar exclusiv, numai de prejudecăți rasiale;
- Tocmai, din moment ce existența prejudecății rasiale este sau nu dependentă de factori subiectivi, care nu pot fi ușor constatați, autoritățile de investigare ar trebui să folosească toate instrumentele de care dispun pentru a constata existența unei asemenea prejudecăți. În cazul de față, Curtea a considerat că și postările de pe site-urile de rețele sociale ar putea oferi o perspectivă asupra motivației rasiale a făptuitorului.
- Împărtășirea de către făptuitor a ideologiilor rasiste sau aprobarea declarațiilor / ideilor rasiste constituie o dovadă puternică a motivației sale rasiale, care ar trebui examinată.
- Un motiv important care să-i fi determinat comportamentul, înainte și în timpul infracțiunii, ar putea fi frustrarea sa continuă cu privire la propria sa muncă și faptul că nu a reușit să rezolve problemele legate de ordine publică din oraș, în special problemele legate de partea romă a populației. El dezvoltă și un sindrom de burnout. Cu toate acestea, experții au concluzionat că motivația imediată a comportamentului său la momentul critic nu a putut fi stabilită, cu nici un grad de precizie;
- În plus, experții au concluzionat că făptuitorul nu și-a amintit clar ce s-a întâmplat, dar a reușit să reconstruiască credibil unele evenimente și să-și dea seama că a tras în cineva. El a menționat, de asemenea, câteva incidente pe care el și colegii săi le-au avut cu oameni de origine romă, grijiile, teama de ei și disperarea față de imposibilitatea de a se ocupa de ele;
- A fost condamnat la nouă ani de închisoare. Arma a fost confiscată și i s-a ordonat un tratament psihologic de protecție într-o instituție, sub o supraveghere de trei ani.

Lakatošová și Lakatoš v. Slovacia, 655/16, comunicată la 10 noiembrie 2016

- Un ofițer de poliție municipală în afara serviciului, a cumpărat ilegal un pistol și a mers cu mașina sa privată într-un oraș cu o comunitate de romi considerabilă. S-a oprit în fața casei reclamantilor, a intrat în proprietatea lor și, fără să spună un cuvânt, a început să tragă gloanțe înspre membrii familiei care se aflau în curte. A încetat să mai tragă numai după ce a rămas fără muniție;
- Ca rezultat, trei membri ai familiei reclamantilor au fost împușcați și ambii reclamanti au fost grav răniți. Primul reclamant a fost rănit în șolduri și coapse, iar cel de-al doilea, în ficat, apendicele inferior, stomac și cot. După agresiune, făptuitorul s-a întors în mașină. În drum, el s-a întâlnit cu alți doi romi, membri ai familiei reclamantilor, și a amenințat că îi va ucide. Apoi s-a întors la mașină și a condus spre casa primarului orașului, în fața căreia a fost arestat în cele din urmă;
- A fost examinat de trei psihiatri și experți psihologici care au concluzionat că acesta dezvoltase o personalitate paranoică legată de o teamă intensă de comportament agresiv din partea unor "concețățeni romi" față de el sau de persoane apropiate. Acest lucru a declanșat necesitatea de a se proteja, în sensul unei apărări paranoice. El a dezvoltat astfel un motiv "altruist, paradoxal, ca o soluție radicală pentru problemele de ordine publică din oraș, în special față de acea parte constituită din populația romă, neadaptabilă și problematică";
- CEDO nu a contestat faptul că principalul motiv al actelor sale ar fi putut fi starea sa psihică, totuși, Curtea a considerat de asemenea că făptașul ar fi putut avea motive mixte, fiind influențat mai mult sau mai puțin de factorii situaționali cât și de prejudecățile sale.
- În consecință, CEDO a avut o atitudine critică față de autorități, și în special față de eșecul Procurorului public de a examina dacă atacul putea fi de asemenea motivat de ură rasială. Aceasta se datora faptului că existau indicii rasiste semnificative, inclusiv propriile declarații ale făptașului, un incident anterior între făptaș și câțiva băieți romi și descoperirile unui psiholog care nu excludeau existența unui motiv rasist.

CE VA HOTĂRÎ CURTEA

DISCURSUL DE URĂ O FORMĂ PARTICULARĂ A INFRAȚIUNII MOTIVATE RASIAL

PUNCTE DE LUAT ÎN CONSIDERARE

- Expresia publică a urii, adesea denumită discurs de ură, reprezintă o preocupare serioasă, deoarece poate crea medii favorabile infracțiunilor de ură (în ce privește interacțiunea dintre discursul de ură și violență a se vedea, de exemplu, concluziile CEDO în cauza Király și Dömötör împotriva Ungariei, menționate mai sus);
- Discursul de ură este un concept destul de evaziv – CEDO nu l-a definit în jurisprudența sa, optând pentru o analiză de la caz la caz și pe analiza faptului dacă declarațiile în cauză formează sau nu, un discurs de ură. În conformitate cu Convenția și printre diferitele forme de discurs, numai discursul de ură / instigare la violență poate atrage în mod legitim o pedeapsă cu închisoarea. Prin urmare, este imperativ să se stabilească dacă un discurs sau o declarație se califică drept discurs de ură;
- Recomandarea nr. R. (97) 20 a Comitetului de Miniștri al CoE privind "Discursul de ură" oferă o definiție de lucru după cum urmează: "discursul de ură acoperă toate formele de exprimare care răspândesc, incită, promovează sau justifică ura rasială, xenofobia, antisemitismul sau alte forme de ură bazate pe intoleranță, inclusiv: intoleranța exprimată de naționalism și etnocentrismul agresiv, discriminarea și ostilitatea față de minorități, migranți și persoane de origine imigrantă".

STUDIUL DE CAZ

Balázs v. Ungaria, 15529/12, 20 octombrie 2015

- Trebuie remarcat faptul că potrivit Recomandării nr. 20 a Comitetului de Miniștri, nu numai expresiile care incită la acte de violență / discriminare se pot califica drept discurs de ură; în plus, nu există cerința de a se stabili o situație de "pericol clar și prezent".
- CEDO a acceptat această definiție în două cauze de ură motivată rasial, în conformitate cu Articolul 10 (dreptul la libertatea de exprimare);
- În cauza Féret v. Belgia (nr. 15615/07, hotărârea din 16 iulie 2009), reclamantul fusese găsit responsabil penal pe plan intern în legătură cu distribuirea de pliante / afișe care solicitau expulzarea tuturor musulmanilor și a imigranților neeuropeni din Belgia și-i acuza în mod colectiv de infracționalitate. CEDO a considerat că sentința penală nu încălca Articolul 10 (dreptul la libertatea de exprimare).
- În hotărârea Vejdeland și alții împotriva Suediei (nr. 1813/07, din 9 februarie 2012), reclamantii (aproape toți în jurul vârstei de douăzeci de ani, și un reclamant în vârstă de 18 ani la data faptelor) au fost găsiți responsabili penal de către instanțele naționale pentru distribuirea în

cadrul unor licee a aproximativ 100 de pliante considerate ofensatoare pentru homosexuali. Declarațiile din broșuri erau, în special, acuzații conform cărora homosexualitatea era o "inclinație sexuală deviantă", și a avut "un efect moral distructiv asupra fondului societății", responsabilă pentru dezvoltarea HIV și a SIDA;

- Reclamantii în acest caz au susținut că nu au intenționat să-și exprime disprețul față de homosexuali ca grup și au declarat că scopul activității lor a fost de a începe o dezbatere despre lipsa de obiectivitate în educația școlilor suedeze. Instanțele judecătorești naționale i-au găsit vinovați și i-au condamnat la închisoare cu suspendare, și la amenzi cuprinse între 200 și 2000 EUR, iar cel mai tânăr a fost condamnat la un termen de încercare;
- CEDO a susținut că aceste declarații au reprezentat discursuri de ură și, prin urmare, pedepsele (proporționale) cu închisoarea și sancțiunile adiționale nu încălcă Articolul 10;
- CEDO a fost de acord cu instanța națională că, deși o discuție cu privire la presupusa lipsă de obiectivitate (adică "agenda homosexuală", în opinia reclamantilor) în educația sexuală era în interesul public, afirmațiile reclamantilor, deși nu au incitat pe nimeni să săvârșirea vreunui act infracțional, au constituit "afirmații grave și prejudiciabile", care erau inutile de ofensatoare și reprezentau discursuri de ură;
- CEDO a pus de asemenea accentul pe faptul că reclamantii au intrat într-o școală (adică, o zonă restrânsă), iar publicul vizat au fost tinerii de "vârstă sensibilă și impresionabili" care, de altfel, nu au putut alege să nu-i primească (adică, audiență captivă).

PUNCTE CHEIE DE EXPLOATARE A HOTĂRÂRII ÎN LEGĂTURĂ CU POLIȚIA

- Având în vedere că statele membre ale Convenției Europene a Drepturilor Omului au adoptat răspunsuri legislative diferite la discursul de ură (unele mai restrictive decât altele) și având în vedere abordarea specifică a contextului specific al CEDO pe această temă, până în prezent, este dificil să se identifice un standard uniform în spațiul legal al Consiliului Europei privind combaterea discursului de ură;
- Cu toate acestea, cel puțin, se susține că poliția ar trebui să înregistreze orice caz de discurs de ură, deoarece acest lucru ar permite poliției să descopere existența sau nu a motivației rasiale în orice infracțiune comisă ulterior;
- Cu alte cuvinte, indiferent dacă, sau în măsura în care, discursul de ură este pedepsit într-o anumită jurisdicție, poliția ar trebui să înregistreze discursul de ură ca un incident rasist (a se vedea modelul Incident rasist – Formularul Infracțiune motivată rasial din Setul de Instrumente).

SECȚIUNEA 5
**PREGĂTIREA PROFESIONALĂ A
OFIȚERILOR DE POLIȚIE**

**PREGĂTIREA OFIȚERILOR DE
POLIȚIE**

- Propunere șablon pentru un program de formare profesională
- Studiu de caz

PREGĂTIREA PROFESIONALĂ A OFIȚERILOR DE POLIȚIE

**Standardele Consiliului Europei
privind violența motivată rasial și
nediscriminarea, cu accent pe romi și nomazi**

Propunere șablon de formare profesională

STANDARDELE CONSILIUL EUROPEI CU PRIVIRE LA VIOLENȚA MOTIVATĂ RASIAL ȘI NEDISCRIMINAREA, CU ACCENT PE ROMI ȘI NOMAZI

PROVOCĂRI PRIVIND COMUNITĂȚILE DE ROMI ȘI NOMAZI: UN PUNCT DE PLECARE PENTRU GĂSIREA UNOR MODALITĂȚI DE ÎMBUNĂTĂȚIRE A RELAȚIILOR CU ROMI ȘI NOMAZII

Instrumente	Descrierea generală a sesiunii de formare
Durată	Până la 1 oră (în funcție de nivelul de cunoaștere, conștientizare și expunere a participanților la problemele romilor și nomazilor)
Objective	Înțelegerea caracteristicilor comune și a barierelor structurale sau a provocărilor cu care se confruntă comunitățile de romi din Europa
Accent	<p>Comunitățile rome și nomade în Europa</p> <ul style="list-style-type: none"> Diversitatea grupurilor de romi și terminologia Consiliului Europei privind romii și nomazii Provocările istorice cu care se confruntă romii (de exemplu sclavia, Holocaustul, deportările) Barriere sociale, economice, educaționale și de altă natură cu care se confruntă romii Măsurile Consiliului Europei privind incluziunea socială <p>Romii și călătorii ca și grup vulnerabil</p> <ul style="list-style-type: none"> Grupurile vulnerabile în fața Curții Europene a Drepturilor Omului Protecția de stat în cazul grupurilor vulnerabile Romii, un grup vulnerabil în fața Curții Europene a Drepturilor Omului Obligațiile poliției legate de romi ca grup vulnerabil
Metode	Prezentare Power Point, discuții interactive, materiale video
Resurse	Un set de instrumente pentru ofițerii de poliție <i>Situația romilor și a nomazilor în Europa și considerații pentru găsirea unor modalități de îmbunătățire a relațiilor cu, și de supraveghere a comunităților rome și nomade</i>

STANDARDELE COE PENTRU PROBLEMELE PRIVIND POLIȚIA ȘI ROMII, INCLUSIV VIOLENȚA MOTIVATĂ RASIAL

Instrumente	Descrierea generală a sesiunii de formare
Durată	Până la 1 oră (în funcție de nivelul de cunoaștere a instrumentelor COE pe acest subiect)
Objective	Creșterea gradului de cunoaștere a instrumentelor Consiliului Europei ce abordează problemele poliției și ale romilor și nomazilor, inclusiv violența motivată rasial
Accent	<p>Instrumentele Consiliului Europei privind poliția, romii și nomazii</p> <ul style="list-style-type: none"> Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale (FCPNM) Convenția Europeană a Drepturilor Omului Codul European de Etică în Poliție Recomandarea ECRI nr.11 și nr. 13 <p>Organismele Consiliului Europei care monitorizează practicile de poliție și problemele romilor și nomazilor</p> <ul style="list-style-type: none"> Comisia Europeană împotriva Rasismului și Intoleranței (ECRI) Comitetul consultativ privind Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale (FCPNM) Comitetul European pentru Probleme Infracționale Comitetul European pentru Prevenirea Torturii Curtea Europeană a Drepturilor Omului (ECRI)
Metode	Prezentare Power Point, discuții interactive, materiale video
Resurse	Setul de instrumente pentru ofițerii de poliție <i>Standardele CoE privind problemele de poliție legate de romi și nomazi și, inclusiv relațiile violente motivate rasial și aplicarea legii în comunitățile de romi și nomazi</i>

STANDARDELE COE PENTRU PROBLEMELE PRIVIND POLIȚIA ȘI ROMII, INCLUSIV VIOLENȚA MOTIVATĂ RASIAL ȘI NEDISCRIMINAREA CU ACCENT PE PROBLEMELE ROMILOR ȘI NOMAZILOR

GAMA DE ÎNCĂLCĂRI CONSTATATĂ DE CĂTRE CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI ÎN CAUZELE ÎN CARE RECLAMANȚII ERAU ROMI ȘI NOMAZI

Instrumente	Descrierea generală a sesiunii de formare
Durată	Până la 1 oră (în funcție de nivelul de cunoaștere și de conștientizare a Convenției Europene a Drepturilor Omului și a cauzelor privind romii în fața Curții Europene a Drepturilor Omului)
Obiective	Sensibilizarea la și înțelegerea jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului privind problemele legate de romi și nomazi
Accent	<p>Convenția Europeană a Drepturilor Omului</p> <ul style="list-style-type: none"> • Introducere în Convenția Europeană a Drepturilor Omului • Introducere în rolul Curții Europene a Drepturilor Omului și competențele acesteia <p>Curtea Europeană a Drepturilor Omului</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prezentarea generală a cazurilor și a încălcărilor constatate de Curte în general • Privire de ansamblu asupra încălcărilor constatate de către Uniunea Europeană în privința problemelor legate de romi și nomazi (de exemplu, segregarea în domeniul educației, evacuările forțate, sterilizarea femeilor rome, violența motivată rasial din partea unor persoane fizice sau agenți de stat etc.)
Metode	Prezentare Power Point, discuții interactive, materiale video
Resurse	Set de instrumente pentru ofițerii de poliție Convenția Europeană a Drepturilor Omului și rolul Uniunii Europene Protecția reclamanților romi și nomazi de către Curtea Drepturilor Omului

TRATAMENTUL STEREOTIPURILOR, PREJUDECĂȚILOR ȘI ANTI-ȚIGĂNISMULUI

Instrumente	Descrierea generală a sesiunii de formare
Durată	Până la 1 ora (în funcție de nivelul de cunoaștere și de conștientizare a conceptelor de stereotipuri, prejudecăți și anti-țigănist) și anti-țigănist)
Obiective	Înțelegerea stereotipurilor și a prejudecăților împotriva romilor și nomazilor, anti-țigănistul și impactul activității poliției în legătură cu comunitățile de romi și nomazi
Metode	<p>Stereotipuri, prejudecățile și anti-țigănistul</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prezentarea conceptelor și a lucrărilor Consiliului Europei privind combaterea anti-țigănistului <p>Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cauze referitoare la stereotipuri, prejudecăți, atitudini ostile și hărțuirea împotriva romilor
Metode	Prezentare Power Point, discuții interactive, materiale video
Resurse	Setul de instrumente pentru ofițerii de poliție Stereotipuri, prejudecăți și anti-țigănist

STANDARDELE COE PENTRU PROBLEMELE PRIVIND POLIȚIA ȘI ROMII, INCLUSIV VIOLENȚA MOTIVATĂ RASIAL ȘI NEDISCRIMINAREA CU ACCENT PE PROBLEMELE ROMILOR ȘI NOMAZILOR

PRINCIPIUL NEDISCRIMINĂRII ȘI RELEVANȚA ACESTUIA PRIVIND POLIȚIA

Instrumente	Descrierea generală a sesiunii de formare
Durată	Până la 2 ore (în funcție de nivelul de cunoaștere și de conștientizare a discriminării și a standardelor legale relevante)
Obiective	Înțelegerea principiului nediscriminării și a standardelor juridice aplicabile, obligațiile privind activitatea poliției în jurisprudența CEDO
Accent	<p>Principiul Nediscriminării în dreptul european</p> <ul style="list-style-type: none"> • Conceptul de discriminare în dreptul european și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului <p>Standarde relevante pentru poliție în cauze de discriminare</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului privind poliția în cauze de discriminare
Metode	Prezentare Power Point, discuții interactive, materiale video
Resurse	Set de instrumente pentru ofițerii de poliție <i>Nediscriminarea în concepția Curții Europene a Drepturilor Omului, în legislația internațională și europeană, romii, discriminarea și poliția</i>

STANDARDELE EUROPENE ÎN INFRAȚIUNILE MOTIVATE RASIAL POTRIVIT CONSILIULUI EUROPEI

Instrumente	Descrierea generală a sesiunii de formare
Durată	Până la 2 ore (în funcție de nivelul de cunoaștere și de conștientizare a standardelor și a practicii legate de infracțiunile motivate rasial)
Obiective	Înțelegerea infracțiunilor motivate rasial și a standardelor Consiliului Europei pentru poliție și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului
Accent	<p>Infrațiunile motivate rasial: concept și manifestări</p> <ul style="list-style-type: none"> • Definiții de lucru a ceea ce constituie infracțiunea motivată rasial • Forme și manifestări ale infracțiunilor motivate rasial <p>Standarde privind poliția în cazul infracțiunilor motivate rasial</p> <ul style="list-style-type: none"> • Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cazul poliției în cauzele de infracțiuni motivate rasial și textele aplicabile
Metode	Prezentare Power Point, discuții interactive, materiale video
Resurse	Setul de instrumente pentru ofițerii de poliție <i>Infrațiunile motivate rasial în contextul standardelor Consiliului Europei, formele de incidente rasiste, circularele de poliție privind infracțiunile motivate rasial</i>

EXEMPLU DE STUDIU DE CAZ

Se așteaptă ca lucrătorii din poliție să răspundă la infracțiunile motivate rasial într-un mod mai eficient. Scopul acestor studii de cauze este de a ajuta la identificarea surselor problemei prin utilizarea tehnicilor comune de investigare aplicând în același timp cunoștințele și abilitățile achiziționate din acest manual.

PROPUNERE DE PROBĂ PENTRU FORMATORI

- De multe ori auzim ofițerii de poliție spunând că "nu ne confruntăm niciodată cu incidente motivate rasial". Alții vor fi convinși că "în orașul meu nu se produc infracțiuni motivate rasial".
 - În linii generale, acest lucru dovedește că infracțiunile motivate rasial, sau chiar incidentele, nu sunt raportate, înregistrate sau sesizate de poliție.
 - O modalitate de a ajuta cursanții să exploreze această problemă este dezbateră prin studii de cauze. Pot fi discutate în sesiuni de instruire incidente reale și recente. Va ajuta foarte mult dacă formatorii folosesc cauze care pot fi recunoscute din punctul de vedere al cursanților. Cauzele care au avut loc la nivel local ar fi cele mai eficiente. Situațiile de mai jos sunt doar o sugestie. Prin examinarea acestor dosare de poliție, este posibil să regăsiți și cauze mai recente sau regionale.
 -
 - Acest set de instrumente își propune să ofere un ghid practic care să permită vizualizarea și investigarea infracțiunilor motivate rasial, care sunt adesea ascunse în spatele diferitelor cauze sau sunt privite de obicei ca infracțiuni comune precum insultele, daune contra proprietății sau pur și simplu atacuri.
 - Ne așteptăm ca poliția să respecte drepturile și libertățile și să promoveze aceste drepturi și libertăți. Această funcție face din rolul poliției unul ambivalent. Pe de o parte, poliția promovează uneori și protejează drepturile omului, inclusiv grupurile vulnerabile din societate.
 - Pe de altă parte, poliția este uneori obligată să acționeze din poziție dominantă. Pentru poliție, această circumstanță este o provocare continuă pentru a găsi un echilibru corect între rolul poliției într-o societate democratică și drepturile fundamentale ale indivizilor.
 - O discuție deschisă între cursanți cu privire la aceste provocări poate ajuta la determinarea dacă acest echilibru poate fi găsit mai ușor. Facilitarea unei astfel de discuții necesită curaj și abilitate din partea formatorilor.
- Polițiștii ar trebui să poată analiza o cauză și să determine:**
- A reprezentat acea cauză o infracțiune motivată rasial? Dacă da, care au fost indicatorii care au condus la această concluzie?
 - Cauza a fost investigată corect? Cum a avut loc ancheta? Ce s-ar fi putut face altfel?
 - Cine au fost actorii implicați? Cum a fost cooperarea dintre poliție și parteneri?
 - Care a fost răspunsul poliției la acest caz? Ce s-ar fi putut face altfel?
 - Cum au fost luate în considerare standardele Consiliului Europei?
 - Folosind diferitele secțiuni ale acestui set de instrumente, puteți afla aspectele necesare în perspectiva cazului analizat.

EXEMPLU DE STUDIU DE CAZ

CUM VEȚI TRATA ACESTE CAZURI INDIVIDUALE PRIVIND ROMII?

CITIȚI CU ATENȚIE CAZURILE ȘI DECIDEȚI CE VEȚI FACE, ÎN LEGĂTURĂ CU ACTIVITATEA DE POLIȚIE.

STUDIU DE CAZ #1

Doi bărbați - mai târziu identificați ca romi - sunt arestați după ce se presupune că au atacat un bărbat într-un autobuz local. Unul dintre ei se spune că a lovit victima în față, iar cel de-al doilea bărbat i-a dat și el o lovitură victimei. Potrivit victimei, suspectii erau doi bărbați care voiau să-l jefuiască și au folosit violența. Trecătorii (posibili martori) au reținut pe cei doi bărbați și au chemat poliția.

La secția de poliție, bărbații sunt interogați. Ei declară (în mod individual) că nu intenționau să jefuiască victima.

Potrivit versiunii lor, în autobuz, cei doi bărbați vorbeau între ei în limba romă despre lucruri obișnuite. Un bărbat care stătea lângă ei spunea: "Nu mai vorbiți limba asta ciudată în autobuzul meu. Vorbiți în limba noastră! Sunteți țigani? Duceți-vă înapoi în România! Străini jegoși."

Cei doi bărbați au fost surprinși de acest act și când acesta s-a ridicat și s-a apropiat amenințător de ei și a ridicat mâna ca să-i lovească continuând să-i insulte, unul dintre ei l-a lovit în față și celălalt l-a lovit cu piciorul. Le era teamă că bărbatul îi lovește și-i rănește.

Nu aveau nicio intenție de a-l jefui sau să se certe cu el. Au vrut doar să se apere.

Când ofițerul de poliție a întrebat motivul pentru care nu au făcut aceste declarații în momentul arestării lor, ei au întrebat: "Ne-ar fi crezut poliția?". Și au adăugat: "Suntem mereu pe partea greșită, orice am face".

ÎNTREBĂRI DE A PUS CÂND SE DISCUTĂ CAZUL

- Cum ați proceda la investigarea acestui caz?
- De ce credeți că cei doi bărbați nu au raportat în primul rând comportamentul "victimei"?
- Credeți că ați fost informat despre posibilitatea depunerii unei plângeri împotriva presupusei victime?

STUDIU DE CAZ #2

Într-un oraș mic, într-o zonă rurală, un grup mare de extremiști de dreapta încearcă să înfrunte un "cartier țigan" unde locuiesc câteva sute de romi.

Au existat numeroase plângeri și rapoarte oficiale de poliție pentru infracțiuni de furt și efracții. Extremiștii dau vina pe romi.

De la serviciile de informații s-a aflat că extremiștii au decis că nu se vor opri până ce nu alungă pe romi din cartierul lor.

Aproximativ 100 de romi încearcă să-și apere cartierul. Un cordon de poliție separă cele două tabere.

Cel puțin 25 de demonstranți au fost văzuți cu bâte, bastoane și chiar cocktail-uri Molotov.

ÎNTREBĂRI DE PUS CÂND SE DISCUTĂ CAZUL

- Ce drepturi au demonstranții din mișcarea de dreapta?
- Ce drepturi au romii, în mod individual?
- Care sunt drepturile și obligațiile poliției în astfel de cazuri?
- Ce poate face poliția pentru menținerea ordinii publice și prevenirea producerii de victime?

EXEMPLU DE STUDIU DE CAZ

STUDIU DE CAZ #3

S-a primit o plângere la serviciul central al unei unități de poliție în care se spunea: "Sunt un tânăr de 20 de ani. Astă primăvară, într-o duminică, plănuiam să petrec într-un club o seară plăcută împreună cu niște prieteni. Mă gândeam că m-aș putea bucura de acea seară la maxim."

La sosire, m-am alăturat la coadă cu un prieten de-al meu. După ce am așteptat aproape 15 minute, am reușit aproape să intrăm în club. Am auzit pe cineva în spatele meu făcând o remarcă, la care portarul a întrebat, arătând spre mine: „El este?” Apoi, portarul mi-a cerut să aștept la ușă, ceea ce am și făcut. Am presupus că era puțin ocupat în club, așa că nu puteam intra încă. Dar apoi, un alt portar a venit la mine și mi-a spus să aștept în afara liniei de așteptare.

Cum nu voiam să am probleme am făcut ce mi s-a spus, dar apoi, am văzut că prietenul meu a fost lăsat să intre și că alții au intrat după el. În acel moment mi-am dat seama că ceva nu era în ordine și l-am întrebat pe portar ce nu era în regulă. Imediat el a răspuns că nu știa nimic și că nu mă poate ajuta.

L-am spus că colegul său mi-a spus să aștept în fața ușii și el, în acel moment s-a întors spre mine și mi-a zis să plec dacă nu vreau să am probleme. A ridicat brațele și vorbea destul de tare, ceea ce m-a intimidat, mai degrabă.

Atunci i-am spus că voiam numai să știu de ce nu sunt lăsat să intru în club deoarece nu era încă clar pentru mine.

Unul dintre prietenii mei, care era pe punctul să intre în club, se întreba și el de ce nu eram lăsat să intru, la care portarul a răspuns: "El, pur și simplu nu intră în club".

Nu găseam niciun motiv pentru a fi fost refuzat în club. Așa că iarăși am cerut o explicație, după care unul dintre portari a devenit furios și a venit spre mine și m-a împins înapoi, departe de linia cozii și de intrare. Deoarece nu sunt tipul de persoană căreia să-i placă cearta și conflictele, am decis să plec și să rămân calm.

Într-adevăr, nu făcusem nimic în neregulă, nu doream decât să petrec o seară plăcută cu prietenii mei. Singurul lucru cu care m-am ales din club a fost să nu fiu lăsat să intru și să aud cum strigă portarul la mine.

Prieteni cu care eram în acea seară erau de origine autohtonă. Eu sunt un amestec de rom și de origine autohtonă. Probabil că se poate spune, prin aparența mea, că am un trecut drept rom. Singurul motiv la care mă pot gândi că nu am fost lăsat în club este că portarul nu a vrut să lase să intre un rom. Acesta este motivul pentru care vreau să depun o plângere oficială împotriva portarului clubului.

Trebuie să spun că în ziua următoare incidentului am contactat biroul anti-discriminare. Împreună cu un consilier am trimis o scrisoare proprietarului clubului. Am primit scuze imediat după aceea și mi-au promis că îmi vor restitui biletul și vor examina cazul. Din păcate, nu am mai auzit de ei după aceea și au trecut 5 săptămâni de atunci.

De fapt, vreau doar să fac o declarație acum și să-mi povestesc povestea dacă mă va întreba cineva. În zilele noastre și la vârsta mea, așa incidente nu trebuie să se întâmple. N-am crezut că se va întâmpla așa ceva. Nu pentru mine. Sper ca cineva să mă poată ajuta."

ÎNTREBĂRI DE PUS CÂND SE DISCUTĂ CAZUL

- Cum ați răspunde la această plângere (scrisă)?
- Ați tratat deja cazuri similare?
- Este acesta un incident de ură? L-ați trata ca atare?
- Ce acțiuni ați putea întreprinde?

SFAT: În acest caz, ar trebui să accentuați nevoia cooperării dintre poliție și biroul anti-discriminare și să explorați posibilitățile legale de a aduce acest caz în fața justiției.

STUDIU DE CAZ #4

Ofițerii de poliție care lucrează într-un oraș mare, care atrage anul întreg turiștii, îi avertizează pe turiștii care vizitează orașul de a fi atenți la băieții romi care fură.

Mai ales vizitatorii cu rucsac și / sau camere de luat vederi și cu telefoane mobile sunt avertizați contra "hoților romi".

INTREBĂRI DE PUS CÂND SE DISCUTĂ CAZUL

- Sunteți obișnuiți să auziți așa ceva? Ați experimentat vreodată un astfel de comportament din partea colegilor de poliție? Ați avertizat vreodată dv., pe alții, despre "hoții romi"?
- Considerați aceasta ca un gest profesional?
- Nu este aceasta stigmatizarea unui anumit grup al populației?
- Cum altfel ați putea alerta turiștii cu privire la bunurile lor personale?

ANEXE

ANEXE

- Exemplu de circulară de poliție pentru prevenirea și combaterea infracțiunilor motivate rasial
- Formular de incident / infracțiune motivată rasial
- Bunele practici privind problemele legate de locuință (tabere neautorizate)

Ordin de poliție pentru anchetarea infracțiunilor motivate rasial

Motivația rasială este, de asemenea, cunoscută sub numele de "infracțiune motivată de ură" sau "motivație părtinitoare". În acest context, termenul nu trebuie înțeles în sensul său obișnuit, ci mai degrabă ca o tendință intensă de dispreț față de o anumită caracteristică (rasă, religie, dizabilitate, orientare sexuală) prevăzută de lege.

Infracțiunile motivate rasial constau în două elemente: o infracțiune comisă și o motivare părtinitoare.

Investigarea și sancționarea infracțiunilor motivate rasial ar trebui să aibă întotdeauna prioritate față de alte forme de criminalitate. Acest lucru se datorează faptului că criminalitatea motivată rasial constituie un afront special pentru demnitatea umană și este în mod deosebit distrugătoare a drepturilor fundamentale ale omului.

Având în vedere dificultățile inerente identificării existenței motivației rasiale în spatele comiterii unei infracțiuni, este foarte recomandat să se stabilească anumite reguli, definind cazurile în care examinarea dacă motivația rasială a fi condus la comiterea unei infracțiuni penale ar trebui să fie obligatorie.

Totuși, această propunere nu ar trebui interpretată ca semnificând faptul că, în toate celelalte cazuri, reevaluarea unui motiv rasial ar trebui exclusă din ancheta mai amplă a motivelor făptuitorului. Trebuie să admitem că constatarea și dovedirea motivației rasiale va fi adesea extrem de dificilă în practică. Obligația poliției de a investiga posibilele denaturări rasiste ale unei infracțiuni este o obligație de a depune toate eforturile și nu una absolută. Cu alte cuvinte, poliția trebuie să facă ceea ce este rezonabil în circumstanța dată, în vederea colectării și securizării dovezilor, explorând toate căile practice de descoperire a adevărului, fără a omite să reevalueze dovezile care pot indica motivația rasială. Considerațiile de mai sus sunt aplicabile în egală măsură, dacă nu chiar mai mult, în contextul investigațiilor disciplinare împotriva ofițerilor de poliție.

Mai precis, este imperativ ca existența potențială a motivației rasiale să fie investigată în profunzime și ca toate probele relevante ale valorii probatorii să fie colectate în următoarele circumstanțe:

A. Când presupușii făptuitori sunt sau sunt suspectați a fi membri ai grupurilor de extremă dreaptă / rasiste.

De îndată ce primiți informații sau aflați că făptuitorul unei presupuse infracțiuni este membru al unui grup rasist / extrem care susține violența și ideologiile extreme, ar trebui să clasificați infracțiunea ca bazată pe o motivație rasistă și să o investigați în consecință. De asemenea, trebuie să examinați dacă presupusa infracțiune motivată rasial a fost un eveniment izolat sau o parte a unui tipar mai larg de infracțiuni comise împotriva unui anumit grup social vulnerabil; cu cât numărul acestor infracțiuni este mai mare, cu atât mai mare este probabilitatea ca acestea să fie orchestrate și motivate rasial.

Ar trebui să acordați atenție și existenței dovezilor rămase la locul crimei, dacă făptuitorul aparține unui astfel de grup (de exemplu, desenarea de graffiti rasiste de către făptuitori). În fine, trebuie să fiți conștienți de faptul că membrii unor astfel de grupuri se pot lăuda adesea cu delictele pe care le comit în rețelele de mass-media. În acest scop, ar putea fi necesară monitorizarea acestora.

B. Când infracțiunea este comisă în timpul unui eveniment social / împotriva unei proprietăți de o importanță deosebită pentru un grup social vulnerabil.

Infracțiunile motivate rasial sunt în primul rând infracțiuni simbolice: cu alte cuvinte, prin săvârșirea unei astfel de infracțiuni împotriva unui membru al unui grup social, făptuitorul încearcă să transmită un mesaj grupului social că membrii acestuia nu sunt doriți. Același principiu se aplică în cazul infracțiunilor comise în timpul evenimentelor sociale (de exemplu, festivități religioase) sau împotriva proprietății culturale / religioase importante pentru o anumită grupare (de exemplu, o sinagogă). Astfel de infracțiuni ar trebui considerate infracțiuni motivate rasial și ar trebui investigate în consecință.

C. Atunci când victimele se desemnează ca membri ai grupurilor sociale marginalizate și vulnerabile (romi / nomazi, imigranți, solicitanți de azil).

Grupurile sociale vulnerabile figurează în mod disproporționat printre victimele crimelor motivate rasial. Aceasta, la rândul său, înseamnă că atunci când victima aparține (sau pretinde că aparține) unui astfel de grup social, trebuie să considerați imediat că infracțiunea ar fi putut fi motivată rasial și să se urmărească o linie de anchetă în această direcție.

D. Când victimele sau martorii unei infracțiuni afirmă că infracțiunea a fost motivată rasial.

Se subliniază că, chiar atunci când o victimă sau un martor nu consideră că o infracțiune a fost motivată rasial, aceasta nu ar trebui să vă împiedice să faceți acest lucru din proprie inițiativă. Cu toate acestea, în cazul în care o victimă susține că atacul asupra ei a fost motivat rasial, atunci ar trebui să-l tratați ca atare, pentru a demonstra victimei / martorului că luați în considerare declarațiile (și astfel că asigurați continuarea cooperării) și pentru a se asigura că toate presupusele infracțiuni motivate rasial sunt investigate.

E. Atunci când victimele nu sunt membre ale grupurilor sociale vulnerabile, dar există dovezi care sugerează că au fost percepute ca atare de către făptuitori sau că făptuitorii i-au desemnat din cauza asociației lor reale sau prezumate cu membrii unor astfel de grupuri.

Va trebui să continuați să investigați presupusele infracțiuni motivate rasial, chiar dacă pe parcursul investigației apar dovezi că făptuitorul s-a înșelat cu privire la identitatea etnică a victimei. Asemenea dovezi nu pot, în sine, să descalifice ulterior infracțiunea de motivație rasistă; mai degrabă, va fi important să stabiliți dacă, la momentul comiterii infracțiunii, făptuitorul credea că victima aparținea unui grup social vulnerabil.

În mod similar, trebuie să aveți întotdeauna în vedere faptul că autorii infracțiunilor motivate rasial ar putea să vizeze victimele, având în deplină cunoștință că nu aparțin unui grup vulnerabil, ci doar pentru că sunt sau sunt percepute ca fiind asociate cu o persoană care într-adevăr aparține sau se presupune că ar aparține unui grup vulnerabil. Această asociere reală sau presupusă poate lua forme diferite; poate fi o relație personală, o prietenie sau o căsătorie. Chiar și acest fapt, și anume că făptuitorul știa că victima nu aparținea unui grup vulnerabil, ci doar a fost asociată cu o persoană aparținând aceluși grup, nu ar trebui să vă împiedice să clasificați infracțiunea comisă împotriva persoanei care nu aparține unui grup social vulnerabil, ca motivată rasial, și să investigați în consecință.

F. Când există motive să se considere că infracțiunea a avut un motiv mixt (atât non-rasial cât și rasial).

O infracțiune va fi motivată rasial, chiar dacă făptuitorul nu ar fi fost motivat în primul rând sau chiar exclusiv, de prejudecăți rasiale. Deoarece stabilirea prezenței prejudecăților rasiale este dependentă de factorii subiectivi care nu pot fi ușor constatați, trebuie să utilizați toate instrumentele la dispoziția dumneavoastră pentru a stabili existența unor asemenea prejudecăți. De exemplu, ideologia rasistă a autorului sau aprobarea declarațiilor / ideilor rasiste constituie o dovadă puternică a motivației rasiale, al cărei rol trebuie examinat în comiterea infracțiunii.

G. Atunci când infracțiunea este săvârșită în contextul unei activități (de exemplu, o demonstrație organizată de un partid politic extremist) care se desfășoară în mod intenționat în apropierea unei localități în care membrii unui grup social vulnerabil sunt cunoscuți că locuiesc, în scopul intimidării membrilor săi.

Astfel de cazuri vă vor pune o sarcină deosebită în exercitarea atribuțiilor dumneavoastră. Acest lucru se datorează faptului că va trebui să mențineți un echilibru între gestionarea evenimentului în cauză, și asigurarea siguranței publicului în sens larg. De exemplu, pe baza pregătirii și a experienței dvs., ați putea decide să nu interziceți desfășurarea unei demonstrații rasiste programate să aibă loc într-o așezare de romi, din cauza temerii de a provoca o reacție violentă din partea manifestanților. O astfel de decizie însă nu vă scutește de obligația de a monitoriza îndeaproape comportamentul demonstranților și de a lua măsuri împotriva celor care acționează în flagrantă încălcare a legii (de exemplu, cei care comit sau amenință să comită violențe). Acest lucru se datorează faptului că astfel de evenimente nu constituie demonstrații prin care protestatarii încearcă să-și manifeste nemulțumirile reale sau imaginare.

H. When the crime was committed seemingly at random and no other motive (e.g. financial) appears plausible.

Precisely because racially motivated crime is a symbolic crime, it often appears not to have an easily discernible motive. Thus a Roma person is assaulted but his / her possessions are not stolen. It is precisely the absence of a "logical" motive that should alert you to the possibility that the crime might be a racially motivated one.

Signature / Stamp

FORMULAR PENTRU INCIDENT/INFRAȚIUNE MOTIVATĂ RASIAL

Dosar Nr.:

Ofițer de poliție care anchetează incidentul:

Data și ora incidentului:

Zona / locul incidentului:

A. Incident motivat rasial:

Scurt rezumat al incidentului:

Suspect(ți) cunoscuți (Da/Nu):

Pentru Da marcați numele:

Material (adică : pliante găsite la fața locului, graffiti etc.) confiscate / colectate (Da / Nu):

Scurt rezumat al tipului și naturii materialului (dacă este cazul - copie care trebuie atașată prezentului formular):

Forma motivației rasiale / baza discriminării

Evaluarea dv.: Evaluarea din partea victimei(lor) (dacă e cazul):

- Rasa / etnia / originea națională
- Religia
- Orientarea sexuală
- Dizabilitate (fizică sau mentală)
- Sexul
- Discurs de ură
- Altele
- Incident motivat neracial

Detalii pentru contactarea victimei(lor):

Dacă victima refuză să dea detaliile de contact, marcați motivul:

- Victima(ele) nu consideră că incidentul motivat rasial / constituie o infracțiune
- Victima este preocupată de orice repercusiuni potențiale
- Victima consideră că nu își poate permite să continue această procedură
- Altele:.....

Acțiuni suplimentare întreprinse de ofițerul de poliție care investighează:

- Victima a furnizat datele de contact ofițerului de poliție de legătură / comunitate
- Victima a furnizat detaliile sale de contact ONG-urilor locale care lucrează pe probleme motivate rasial
- Victima a furnizat detaliile sale de contact clinicii juridice locale / baroului de avocați

RAPORT DE INCIDENT ÎN BAZA DE DATE ELECTRONICĂ LA UNITATEA DE POLIȚIE

Infrațiune motivată rasial (a se completa dacă incidentul constituie o infrațiune cu sesizare din oficiu sau dacă victima a depus o plângere penală):

Suspect(ți) arestați (Da/Nu):

Articolul din Codul Penal (pot fi mai multe care se aplică):

Numărul de victime (dacă este cazul):

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

Locul producerii incidentului

- Rezidențial
- Afaceri
- Guvern / instituție publică
- Locul de muncă
- Deschis publicului (bar etc.)
- Alte zone private
- Alte zone publice

Se menționează toate caracteristicile particulare ale locului incidentului (e.g. așezări de romi/nomazi, zonă sau bar cunoscut că este frecventat de persoane LGBT, etc.):

Formă de motivare rasială / baza de discriminare.

Evaluarea dvs.:

- Rasă / etnicitate / origine națională
- Religie.
- Orientare sexuală
- Dizabilitate (fizică sau mentală)
- Sex
- Discurs de ură
- Altele.....
- Incident nemotivat rasial

Materiale de probă (de exemplu, pliante gasite la fața locului, graffiti etc.) confiscate / colectate (Da / Nu):

Scurt rezumat al tipului și naturii materialului (dacă este cazul – se vor atașa copii)

Detalii de contact ale victimei(lor):

Acțiuni suplimentare întreprinse de ofițerul de poliție

- Victima(ele) au primit detaliile de contact ale ONG-urilor locale care lucrează pe teme motivat rasiale
- Victima(ele) au primit detaliile de contact ale clinicii juridice locale / Baroului de avocați
- Victima(ele) s-au adresat serviciilor de consiliere / suport psihologic

O COPIE A RAPORTULUI DE INFRACTIUNE MOTIVATĂ RASIAL VA FI ATAȘATĂ LA DOSARUL CAUZEI PENTRU PARCHET

Asociația șefilor de poliție (ACPO)
Ghidul ACPO privind așezările neautorizate, 2011, revizuit în iunie 2012

Prezentul document este disponibil în engleză [aici](#)

Notă: Obiectivul Ghidului, elaborat după consultarea asociațiilor de țigani și nomazi, este de a contribui la dezvoltarea relațiilor normale între țigani, nomazi și comunitățile stabilite, prin "echilibrarea drepturilor omului ale țiganilor și nomazilor cu cele ale proprietarilor de terenuri și ale publicului larg". Recunoaște că, din cauza lipsei unui număr adecvat de terenuri disponibile legale, tensiunile dintre aceste grupuri vor continua să apară. Cu toate acestea, ceea ce este deosebit de frapant în ceea ce privește îndrumările este insistența acestuia de a fi adoptat în așa fel încât să se limiteze la măsura în care ar trebui aplicat. Recunoaște că, din cauza lipsei unui număr adecvat de site-uri legale, tensiunile dintre aceste grupuri vor continua să apară. Cu toate acestea, ceea ce este reiterat în acest Ghid cu insistență, în ceea ce privește taberele neautorizate, este ca poliția să nu recurgă imediat la măsuri de evacuare forțată dacă nu sunt strict necesare.

SECȚIUNEA 4 – LUCRUL CU ALTE AGENȚII

4.1 Forțele de ordine ar trebui să ia în considerare de asemenea desemnarea unui ofițer de legătură pentru implementarea acestor protocoale. Acest lucru ar trebui să se realizeze în cadrul forumurilor locale ale Parteneriatului pentru securitate comunitară (CSP) din Anglia și Țara Galilor sau prin Cadrul strategic local.

4.2 Rolul de lider în luarea deciziilor ar trebui să revină autorității locale, iar utilizarea competențelor de poliție nu ar trebui considerată drept un prim răspuns.

Secțiunea 5 – UTILIZAREA COMPETENȚELOR DE POLIȚIE

5.1. Rolul principal în gestionarea taberelor neautorizate va reveni autorităților locale. Forțele de ordine ar trebui să ia în considerare implicarea lor la reducerea infracțiunilor penale și a altor infracțiuni, inclusiv prin utilizarea competențelor polițienești în temeiul secțiunilor 61 sau 62 din Legea privind justiția penală și ordinea publică, din 1994, în care:

i) Comunitățile locale sunt private de facilități sau au un impact semnificativ asupra mediului. Aceasta ar putea include, de exemplu, formarea unei tabere pe o parte a unui teren de recreere, parc public, teren școlar, sat verde sau prin împiedicarea utilizării publice a parkingurilor. Faptul că alte părți ale comunității sunt private de proprietate trebuie să fie evident înainte de a se lua vreo măsură.

[...]

iv) Viața poate fi amenințată.

Un exemplu în acest sens ar putea fi o tabără adiacentă unei autostrăzi, unde ar putea exista pericolul, pentru copii sau animale, să se aventureze pe carosabil.

[...]

5.2 Simpla prezență a unei tabere, fără vreun factor agravant, în mod normal, nu ar trebui să atragă evacuarea de către forțele de poliție. Situația ar trebui adresată publicului, proprietarilor de terenuri, autorităților locale și altor agenții. Dacă se ia decizia de a folosi puterile poliției, atunci decizia trebuie făcută clar și înregistrată. După cum s-a menționat mai sus, decizia de evacuare propusă se înregistrează în Anexa D.

[...]

[...]

Forțele de poliție ar trebui:

1. Să includă țiganii și nomazii în principalele strategii ale poliției de proximitate, pentru a promova egalitatea de rasă și bunele relații între rase.
2. Să vizeze țiganii și nomazii în mod individual, suspectați de comportamente antisociale și de infracționalitate pe terenuri publice, private și neautorizate, și nu comunitățile în totalitatea lor, și să lucreze cu persoane din aceste grupuri și autorități locale pentru a dezvolta măsurile preventive.
3. Să trateze țiganii și romii, atât atunci când se prezintă ca victime, dar și ca suspecti, ca membri ai comunității locale și într-un mod care să le întărească încrederea în forțele de poliție.
4. Să beneficieze de o formare profesională pentru toți ofițerii implicați și în funcție de nevoile acestora, astfel încât aceștia să fie capabili de a-și face treaba mai eficient și de a promova bune relații între toate grupurile din comunitatea pentru care sunt mobilizați.
5. Să revizuiască procedurile formale și informale de control al taberelor neautorizate, să identifice și să elimine practicile potențial discriminatorii și să se asigure că procedurile promovează egalitatea și bunele relații între rase.
6. Să revizuiască modul de utilizare a ghidului în practică, pentru a fi siguri că organizațiile și persoanele fizice aplică o abordare coerentă, resursele sunt utilizate în mod eficient și strategic, toate procedurile sunt formalizate, iar nevoile de formare sunt identificate.

Comunitățile de romi și nomazi suferă din cauza unei discriminări și anti-țigănistice (recunoscut drept o formă specifică de rasism, alimentat de prejudecăți și stereotipuri) răspândite și persistente, fiind și victimele altor forme de discriminare, inclusiv hărțuire, discurs de incitare la ură și infracțiuni motivate de ură, în multe dintre statele Consiliului Europei. Discriminarea rămâne cea mai răspândită formă de încălcare a drepturilor omului în Europa de astăzi și una care afectează în mod disproporționat comunitățile de romi și nomazi.

Echipa Romi și Nomazi a Consiliului Europei este dedicată combaterii discriminării și anti-țigănistice folosind o abordare consistentă și completă, care include reacții juridice și politice, utilizarea standardelor, colaborarea inter-guvernamentală, asistență pentru statele membre, instruire, etc.

Polițiștii sunt în prima linie a sistemului de justiție, ei fiind printre primii care intră în contact cu victimele discursului de ură, hărțuirii, infracțiunilor motivate rasial și altor forme de încălcări ale drepturilor omului, astfel că ei sunt foarte importanți pentru asigurarea accesului adecvat și corect al comunităților rome și nomade la justiție.

Setul de instrumente pentru polițiști trebuie folosit în primul rând pentru a-i informa pe polițiști despre valorile și standardele de bază cerute în timpul acțiunilor care vizează comunitățile de romi și nomazi, dar poate folosi de asemenea altor funcționari însărcinați cu aplicarea legii, cât și celor interesați de acest subiect.

Setul de instrumente oferă informații despre situația comunităților de romi și nomazi în Europa și despre cum pot fi aplicate standardele Consiliului Europei poliției și romilor și nomazilor. Este inclusă și o jurisprudență relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, cu scopul de a-i sprijini pe polițiști să înțeleagă, să investigheze și să pună sub acuzare în mod adecvat încălcările drepturilor omului. În sfârșit, Setul de instrumente poate fi folosit drept un mijloc de conștientizare și de educare, el conținând propuneri pentru sesiuni de instruire și informare cu/pentru polițiști și alți funcționari însărcinați cu aplicarea legii.

ROM

www.coe.int

Consiliul Europei este organizația majoră a continentului în ce privește drepturile omului. El include 47 de state membre, dintre care 28 fac parte din Uniunea Europeană. Toate statele membre ale Consiliului Europei au semnat Convenția europeană privind drepturile omului, un tratat conceput pentru a proteja drepturile omului, democrația și statul de drept. Curtea Europeană a Drepturilor Omului supraveghează implementarea Convenției în statele membre.

Roma and Travellers

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE